

Załącznik nr 2

do uchwały nr 29 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 17 marca 2021 r. w sprawie zmiany uchwały nr 414
Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 8 maja 2019 r. w sprawie programów studiów na Uniwersytecie Warszawskim

„Załącznik nr 4

do uchwały nr 414 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 8 maja 2019 r. w sprawie programów studiów na Uniwersytecie Warszawskim

PROGRAM STUDIÓW

archeologia

nazwa kierunku studiów	archeologia
nazwa kierunku studiów w języku angielskim / w języku wykładowym	Archaeology
język wykładowy	polski
poziom kształcenia	studia pierwszego stopnia
poziom PRK	6 poziom
profil studiów	ogólnoakademicki
liczba semestrów	6
liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów	180 ECTS
forma studiów	studia stacjonarne
tytuł zawodowy nadawany absolwentom (nazwa kwalifikacji w oryginalnym brzmieniu, poziom PRK)	licencjat
liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	125 ECTS
liczba punktów ECTS w ramach zajęć z dziedziny nauk hu- manistycznych lub nauk społecznych (nie mniej niż 5 ECTS)	5 ECTS

Przyporządkowanie kierunku studiów do dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, w których prowadzony jest kierunek studiów

Dziedzina nauki	Dyscyplina naukowa	Procentowy udział dys- cyplin	Dyscyplina wiodąca (ponad połowa efektów uczenia się)
Dziedzina Nauk Humanistycznych	archeologia	100%	archeologia
Razem:	-	100%	-

Efekty uczenia się zdefiniowane dla programu studiów odniesione do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji dla kwalifikacji na poziomach 6-7 uzyskiwanych w ramach systemu szkolnictwa wyższego i nauki po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4

Symbol efektów uczenia się dla programu studiów	Efekty uczenia się	Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK
Wiedza: absolwent zna i rozumie		
K_W01	ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu archeologii w systemie nauk, społeczno-kulturowej przeszłości człowieka oraz o jej specyfice przedmiotowej i metodologicznej	P6S_WG
K_W02	zna podstawowe pojęcia i terminologię stosowane w archeologii	P6S_WG
K_W03	ma podstawową wiedzę w zakresie opisu, analizy i interpretacji źródeł archeologicznych	P6S_WG

K_W04	ma uporządkowaną wiedzę ogólną o społecznościach pradziejowych, starożytnych, średniowiecznych i nowożytnych, obejmującą terminologię, teorie i metodologię z zakresu archeologii	P6S_WG
K_W05	ma szczegółową wiedzę o wybranych społecznościach pradziejowych, starożytnych, średniowiecznych lub nowożytnych, obejmującą terminologię, teorie i metodologię z zakresu archeologii	P6S_WG
K_W06	ma podstawową wiedzę o powiązaniach archeologii z innymi dziedzinami oraz dyscyplinami naukowymi, z obszaru nauk humanistycznych, społecznych, przyrodniczych i ścisłych	P6S_WG
K_W07	rozumie związek między osiągnięciami wybranej dziedziny nauki a możliwościami ich wykorzystania w archeologii	P6S_WG
K_W08	ma podstawową wiedzę o głównych kierunkach rozwoju i najważniejszych nowych osiągnięciach w zakresie archeologii	P6S_WG
K_W09	zna i rozumie podstawowe metody analizy i interpretacji różnych wytworów kultury, właściwe dla wybranych tradycji, teorii i szkół badawczych w zakresie archeologii	P6S_WG
K_W10	ma uporządkowaną wiedzę ogólną o metodach i technikach dokumentacji źródeł archeologicznych	P6S_WG
K_W11	zna i rozumie podstawowe metody analizy i interpretacji informacji zawartych w publikacjach naukowych	P6S_WG
K_W12	zna i rozumie podstawowe metody analizy tekstów starożytnych, średniowiecznych lub nowożytnych	P6S_WG
K_W13	ma uporządkowaną wiedzę podstawową w zakresie gramatyki, słownictwa i słowotwórstwa wybranego języka dawnej cywilizacji	P6S_WG
K_W14	ma podstawowe wiadomości o rozwoju człowieka oraz jego głównych strategiach adaptacji do różnych warunków środowiskowych	P6S_WG
K_W15	ma ogólną wiedzę na temat właściwości surowców oraz sposobów ich wykorzystania przez dawne społeczności	P6S_WG
K_W16	zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony prawa autorskiego i prawa własności przemysłowej	P6S_WK
K_W17	ma podstawową wiedzę i orientację we współczesnym muzealnictwie oraz propagowaniu dziedzictwa kulturowego	P6S_WK
K_W18	ma wiedzę na temat zasad bezpieczeństwa i higieny pracy archeologa	P6S_WK
K_W19	zna podstawowe zasady etyki zawodowej archeologa	P6S_WK

K_W20	zna podstawowe zasady funkcjonowania prywatnych firm archeologicznych, muzeów oraz struktur konserwatorskich i instytucji ochrony dziedzictwa archeologicznego	P6S_WK
K_W21	ma podstawową wiedzę o zasadach i możliwościach zdobywania funduszy na badania naukowe i prace archeologiczne	P6S_WK
Umiejętności: absolwent potrafi		
K_U01	wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje o źródłach archeologicznych i ich kontekście z wykorzystaniem literatury i mediów elektronicznych	PS6_UW
K_U02	wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje zawarte w różnych źródłach	PS6_UW
K_U03	samodzielnie interpretować źródła archeologiczne, dobierając właściwe metody analityczne, oraz zaprezentować uzyskane wyniki pracy	PS6_UW
K_U04	samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze w zakresie archeologii, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego	PS6_UW
K_U05	samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności w zakresie złożoności i udziału kultury w ewolucji człowieka	PS6_UW
K_U06	samodzielnie zdobywać wiedzę w zakresie wybranego języka dawnej cywilizacji i rozwijać umiejętności tłumaczenia tekstów, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego	PS6_UW
K_U07	stosować zdobyte umiejętności językowe w zakresie wybranego języka dawnej cywilizacji	PS6_UW
K_U08	rozpoznać różne rodzaje tekstów w wybranym języku dawnej cywilizacji	PS6_UW
K_U09	posługiwać się podstawowymi pojęciami badawczymi i ujęciami teoretycznymi właściwymi dla archeologii	PS6_UW
K_U10	rozpoznawać różne rodzaje wytworów kultury materialnej łącznie z kontekstem oraz właściwie je dokumentować i przeprowadzać ich krytyczną analizę i interpretację	PS6_UW
K_U11	rozpoznawać, analizować i wykorzystywać teksty źródłowe przydatne w pracy i warsztacie archeologa	PS6_UW
K_U12	rozpoznawać, analizować, wykorzystywać i klasyfikować źródła archeologiczne	PS6_UW
K_U13	wykrywać proste zależności między artefaktami a dawnymi procesami kulturowymi i społecznymi	PS6_UW
K_U14	zastosować odpowiednie metody i techniki archeologiczne	PS6_UW

K_U15	przytaczać aktualne tezy badawcze, formułować wnioski i dobierać strategie argumentacyjne na poziomie elementarnym oraz konstruować argumenty i kontrargumenty	PS6_UK
K_U16	porozumiewać się z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie archeologii i nauk pokrewnych	PS6_UK
K_U17	przygotowywać wystąpienia ustne dotyczące zagadnień szczegółowych z zakresu archeologii	PS6_UK
K_U18	posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	PS6_UK
K_U19	pracować w zespole i komunikować się z użyciem specjalistycznej terminologii z zakresu archeologii	PS6_UK
K_U20	przygotowywać prace pisemne dotyczące zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem różnych materiałów źródłowych	PS6_UO
K_U21	zastosować zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w działalności archeologicznej	PS6_UO
K_U22	zaplanować pracę w zakresie archeologicznych badań terenowych	PS6_UO
K_U23	zaplanować pracę naukową	PS6_UO
K_U24	współdziałać z innymi osobami w ramach zespołów interdyscyplinarnych	PS6_UO
K_U25	planować swój tok studiów i przyszłej kariery naukowej, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego	PS6_UU
K_U26	wyszukiwać możliwości poszerzania wiedzy i doskonalenia umiejętności zawodowych poza uczelnią	PS6_UU
Kompetencje społeczne: absolwent jest gotów do		
K_K01	wykorzystania posiadanej przez siebie wiedzy i umiejętności oraz jest świadomy konieczności konfrontowania ich z opiniami ekspertów	PS6_KK
K_K02	uznania istotnego znaczenia pozostałości materialnych, języków starożytnych i źródeł pisanych jako elementu dziedzictwa kulturowego ludzkości	PS6_KK
K_K03	docenić niepowtarzalne wartości źródeł archeologicznych i ich roli w odtwarzaniu przeszłości człowieka	PS6_KK
K_K04	krytycznej oceny interpretacji źródeł archeologicznych i historycznych ze świadomością wieloaspektowości interpretacji	PS6_KK
K_K05	wykorzystania posiadanej przez siebie wiedzy na temat kompleksowej natury kultury i jej złożoności, ze świadomością potrzeby analizy rozmaitych kategorii źródeł dla odtworzenia przeszłości człowieka	PS6_KK

K_K06	podkreślania znaczenia dziedzictwa kulturowego ludzkości dla rozumienia procesu przemian gospodarczych, społecznych i kulturowych od czasów najdawniejszych do współczesności	PS6_KO
K_K07	uznania własnej odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego	PS6_KO
K_K08	wypełniania obowiązków związanych z upowszechnianiem wiedzy o dziedzictwie archeologicznym w społeczeństwie	PS6_KO
K_K09	inicjowania współpracy ze społeczeństwem w zakresie prowadzonych prac archeologicznych	PS6_KO
K_K10	uznania społecznej roli archeologii	PS6_KO
K_K11	uznania znaczenia problematyki etycznej związanej z rzetelnością i uczciwością naukową oraz do przyjęcia odpowiedzialności za trafność podejmowanych decyzji w trakcie pozyskiwania źródeł archeologicznych, w zgodzie z obowiązującym prawem państwa, na terenie którego prowadzone są badania	PS6_KR
K_K12	uznania i poszanowania różnych punktów widzenia determinowanych różnym podłożem kulturowym	PS6_KR
K_K13	odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych oraz przestrzegania zasad bezpieczeństwa i higieny pracy	PS6_KR
K_K14	dbania o dorobek i tradycje zawodu archeologa	PS6_KR

OBJAŚNIENIA

Symbol efektu uczenia się dla programu studiów tworzą:

- litera K – dla wyróżnienia, że chodzi o efekty uczenia się dla programu studiów,
- znak _ (podkreślnik),
- jedna z liter W, U lub K – dla oznaczenia kategorii efektów (W – wiedza, U – umiejętności, K – kompetencje społeczne),
- numer efektu w obrębie danej kategorii, zapisany w postaci dwóch cyfr (numery 1-9 należy poprzedzić cyfrą 0).

Zajęcia lub grupy zajęć przypisane do danego etapu studiów

Rok studiów: pierwszy

Semestr: pierwszy (zimowy)

Nazwa przedmiotu	Forma zajęć – liczba godzin								Razem: liczba godzin zajęć	Razem: punkty ECTS	Symbole efektów uczenia się dla programu studiów	Dyscyplina / dyscypliny, do których odnosi się przedmiot
	Wykład	Konwersatorium	Seminarium	Ćwiczenia	Laboratorium	Warsztaty	Projekt	Inne				
Wprowadzenie do archeologii	30								30	1,5	K_W01; K_W02; K_W06; K_W07; K_W08; K_W14 K_U01; K_U03; K_U08; K_U12; K_U14 K_K02; K_K03; K_K06; K_K08; K_K14	archeologia
Treści programowe	<p>Podstawowa wiedza na temat specyfiki archeologii, jej dziejów i rozwoju, współczesnej metodologii, wyzwań i głównych obszarów badawczych – zarówno w skali dyscypliny, jak i w odniesieniu do indywidualnego warsztatu pracy archeologa. Podstawowe pojęcia i terminy używane w archeologii wraz z wykorzystywaniem ich zarówno w pracach terenowych jak i gabinetowych. Archeologia jako narzędzie do zrozumienia zmian społecznych, gospodarczych, politycznych, wydarzeń historycznych zachodzących w przeszłości, w tym także do rozpoznawania i interpretowania różnorodnych śladów indywidualnych zachowań ludzkich. Odkrywanie przeszłości, czyli wprowadzenie do archeologii; Archeologia jako nauka, czyli zainteresowanie przeszłością i narodziny dyscypliny naukowej; Dzieje myśli archeologicznej: od antykwaryzmu i archeologii ewolucjonistycznej do archeologii XXI wieku; Odkrywanie przeszłości w terenie i gabinecie. Archeologia jako zawód; Najważniejsze odkrycia archeologiczne; Kształtowanie się kultur i społeczności w przeszłości; Największe wynalazki i odkrycia starożytności; Zmiany i transformacje, czyli interakcja człowieka ze środowiskiem i krajobrazem; Handel i wymiana w dawnych społecznościach; Archeologia niematerialna: wierzenia, rytuały, nieuchwytnie archeologicznie obyczaje; Szyfry przeszłości: symbole i znaki dawnych kultur, czyli do źródeł ludzkiego języka; Arcydzieła sztuki; Nauki pomocnicze archeologii (humanistyczne): historia, historia sztuki, etnografia, numizmatyka, epigrafika, paleografia, gliktyka, numizmatyka, sfrac-</p>											

	<p>gistyka, metrologia; (przyrodnicze i techniczne): antropologia fizyczna, archeozoologia, palinologia, dendrologia, paleoekologia, petrografia; metaloznawstwo, traseologia; Popularyzacja wyników badań, archeologia w pop kulturze, archeologia przyszłości; Prawo w archeologii (etyka zawodowa, ochrona zabytków i stanowisk archeologicznych, nielegalny handel zabytkami).</p> <p>W trakcie zajęć wykorzystana zostanie metoda słowa – wykład, uzupełnionych wizualizacją tematyki zajęć w formie prezentacji/filmu (metoda poglądowa), mająca na celu zaprezentowanie wiedzy i jej asymilację.</p>										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin pisemny										
Warsztat badawczy archeologa			30					30	2,0	K_W01; K_W02; K_W04; K_W06; K_W08; K_W10; K_W11; K_W12; K_W21 K_U02; K_U03; K_U08; K_U11; K_U14; K_U20; K_U26 K_K02; K_K03; K_K05; K_K07; K_K11; K_K14	archeologia
Treści programowe	<p>Zajęcia służą zapoznaniu studentów z następującymi treściami: I: co to jest archeologia, specyfika poznania archeologicznego, periodyzacja dziejów, podziały wewnątrz dyscypliny; Podstawowe pojęcia II: typy stanowisk archeologicznych (osady [obozowiska, osady otwarte, osady obronne – w tym grody i zamki], cmentarzyska [płaskie i kurhanowe, ciałopalne i szkieletowe], miejsca kultu religijnego, miejsca pozyskiwania surowców i produkcji, skarby). Archeologia prahistoryczna, protohistoryczna i historyczna. Archeologia pradziejowa i archeologia klasyczna (cywilizacji antycznych); Podstawowe pojęcia III: kultura archeologiczna (krąg kulturowy, horyzont kulturowy, grupa kulturowa, stanowisko eponimiczne), obiekty nieruchome i ruchome (artefakty i ekofakty). Era, epoka, okres, podokres, faza; Charakterystyka wybranych metod badań. Struktura procesu badawczego, przyjrzenie się realizacji procesu badawczego; Podstawy klasyfikacji materiałów archeologicznych. Systemy taksonomiczne, pojęcie typu i zasady konstruowania typologii dla różnych kategorii zabytków (kryterium morfologiczne); przykłady typologii (np. ceramika, ozdoby, broń itp.); Kwerenda źródłowa (archiwalna, bibliograficzna, muzealna); onomastyka i toponomastyka. Zasady konstruowania katalogów tematycznych (np. katalogu stanowisk archeologicznych); Źródła (rodzaje źródeł: materialne, pisane, kartograficzne, etnograficzne etc., czynniki źródłotwórcze). Krytyka zewnętrzna i wewnętrzna źródeł. Źródło a opracowanie; Literatura naukowa (podstawowe rodzaje literatury naukowej i popularnonaukowej, charakterystyka i sposoby wykorzystania); Projektowanie badań w zakresie archeologii i dostarczenie doświadczeń w zakresie ich przygotowania, realizacji i opracowania; Badania laboratoryjne; Metody i zasady wstępnej obróbki i konserwacji zabytków archeologicznych (ceramika, zabytki metalowe, zabytki z surowców organicznych [drewno, skóra, tkaniny], zabytki kamienne). Zasady przechowywania zbiorów archeologicznych i archiwizacji danych; Prezentowanie wyników badań: naukowe i popularyzatorskie; Nowe technologie w warsztacie archeologa.</p>										

	<p>Ćwiczenia realizowane będą poprzez zapoznanie studentów z podstawowymi zagadnieniami dt. kultury materialnej oraz stanem i jakością literatury naukowej dotyczącej poruszanych zagadnień. Treści prezentowane będą w formie prezentacji ilustrujących różne sposoby argumentacji (w perspektywie historycznej, tzn. od najdawniejszych publikacji do współczesnych opracowań, z uwzględnieniem rozwoju metod erystycznych), a także zarysowanie ograniczeń i możliwości badawczych w zakresie poruszanej tematyki. Podstawą zajęć będą przygotowywane przez studentów indywidualne wystąpienia na podstawie podanej literatury, a w celu aktywizacji grupy wykorzystana będzie formuła „burzy mózgów”, sprzyjająca lepszemu poznaniu różnych aspektów prezentowanych zagadnień. Dzięki temu, studenci konfrontowani z prezentowanymi treściami, będą mogli formułować swoje oceny i sposoby interpretacji prezentowanych informacji. Odrębnym elementem dydaktycznym będzie przygotowanie prac pisemnych dotyczących zagadnień mieszczących się w treściach programowych zajęć, uwzględniających wymagania warsztatowe i z zastosowaniem aparatu naukowego.</p>											
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	Inne (zaliczenie na ocenę z przygotowywanych prac)											
Człowiek w pradziejach (paleolit – wcz. ep. żelaza)		30							30	2,0	K_W01; K_W02; K_W04; K_W11 K_U03; K_U08; K_U09; K_U10; K_U12 K_K02; K_K03; K_K06; K_K07; K_K14	archeologia
Treści programowe	<p>Zajęcia służą omówieniu wybranych problemów merytorycznych w ramach następujących treści programowych: Periodyzacja pradziejów; Charakterystyka przemian klimatycznych, środowiskowych oraz geograficznych w plejstocenie i początkach holocenu; Od australopiteka do Homo sapiens sapiens; Podstawowe pojęcia dt. przemysłów; Drogi i kierunki migracji człowieka; Osadnictwo oraz podstawy gospodarki w górnym paleolicie i mezolicie; Środowisko życia a gospodarka; Pozyskiwanie, dystrybucja oraz wykorzystanie surowców mineralnych i organicznych; Kultura materialna społeczności łowiecko-zbierackich; Rozwój zachowań symbolicznych i duchowych w górnym paleolicie i mezolicie; Ozdoby; Sztuka (naskalna i mobilna); Pochówki; Okres neolitu; Kultura materialna neolitu; Wierzenia i sztuka. Metody rekonstrukcji wierzeń społeczności neolitycznych. Formy obrządku pogrzebowego. Elementy sztuki – forma wyrazu artystycznego czy duchowego?; Wytwórczość kamienna i ceramiczna; Dyfuzja neolityczna w Europie; Epoka brązu – podstawy – ogólne informacje dot. systemu północnego i południowego, szczegółowy podział dla ziem polskich; Zarys podziału kulturowego w Europie Środkowej. Najważniejsze kultury archeologiczne w epoce brązu; Kultura materialna i duchowa epoki brązu; Wielka zmiana – rozwój ziem polskich w dobie pól popielnicowych; Wczesna epoka żelaza; Świat wojowniczych elit – Kimmerowie oraz Scytowie historyczni, ślady najazdów scytyjskich w środkowej Europie; Kultura halsztacka.</p> <p>Treści programowe realizowane będą w obrębie zajęć konwersatoryjnych z wykorzystaniem krótki wypowiedzi ustnych oraz przygotowania prezentacji w celu nabycia podstawowych umiejętności pozyskiwania informacji i tworzenia spójnego przekazu naukowego. Wykorzystane zostaną pogadanki wraz z zadawaniem pytań studentom oraz opowiadanie informacyjne dt. treści programowych</p>											

	przedmiotu. W celu aktywizacji studentów zajęcia wzbogacone zostaną dodatkowo dyskusją, wspomaganą objaśnieniem prowadzącego w kluczowych jej punktach. Niektóre z treści przekazywane będą w postaci wykładu konwersatoryjnego.											
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	Inne (zaliczenie na ocenę z przygotowywanych prac, wystąpień, zadań)											
Cywilizacje Bliskiego Wschodu, Egiptu i Nubii		30							30	2,0	K_W01; K_W02; K_W04; K_W08; K_W13; K_W14; K_W15 K_U01; K_U08; K_U17; K_U26 K_K01; K_K02; K_K05; K_K07	archeologia
Treści programowe	<p>Zajęcia służą omówieniu wybranych problemów merytorycznych w ramach następujących treści programowych: Chronologia Bliskiego Wschodu i Egiptu; Geografia fizyczna i historyczna Bliskiego Wschodu i Egiptu; Religia i mitologia cz. 1 – starożytny Egipt; Religia i mitologia cz. 2 – starożytny Bliski Wschód; Ludy, języki, pisma; Narodziny cywilizacji faraonńskiego Egiptu; Egipt w epoce piramid; Klasyczny okres cywilizacji starożytnego Egiptu; Egipskie imperium; Zmierzch cywilizacji faraonńskiego Egiptu; Początki cywilizacji na Bliskim Wschodzie; Kultury Bliskiego Wschodu w III tys. p.n.e.; Czas przemian – Mezopotamia w II tys. p.n.e.; Wielkie Imperia (Babilonia, Assyria, Iran etc.) cz.1; Wielkie Imperia (Babilonia, Assyria, Iran etc.) cz.2.</p> <p>Treści programowe realizowane będą w obrębie zajęć konwersatoryjnych z wykorzystaniem krótki wypowiedzi ustnych oraz przygotowania prezentacji w celu nabycia podstawowych umiejętności pozyskiwania informacji i tworzenia spójnego przekazu naukowego. Wykorzystane zostaną pogadanki wraz z zadawaniem pytań studentom oraz opowiadanie informacyjne dotyczące treści programowych przedmiotu. W celu aktywizacji studentów zajęcia wzbogacone zostaną dodatkowo dyskusją, wspomaganą objaśnieniem prowadzącego w kluczowych jej punktach. Niektóre z treści przekazywane będą w postaci wykładu konwersatoryjnego.</p>											
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	Inne (zaliczenie na ocenę z przygotowywanych prac, wystąpień, zadań)											
Człowiek i środowisko		30							30	2,0	K_W04; K_W08; K_W10; K_W15 K_U01; K_U05; K_U10; K_U13; K_U26 K_K02; K_K03; K_K06	archeologia

Treści programowe	<p>Zajęcia służą omówieniu wybranych problemów merytorycznych w ramach następujących treści programowych: Przedstawienie relacji człowieka z otaczającym go środowiskiem na przestrzeni dziejów – od pojawienia się człowieka do czasów nowożytnych. Szczególna uwaga poświęcona jest omówieniu różnorodnych procesów i skutków wzajemnych oddziaływań człowieka i środowiska. Zajęcia skupiać się będą na osiągnięciach dwóch dziedzin nauki: bioarcheologii człowieka i archeologii środowiska: Chronologia dziejów człowieka i zmian środowiska; Co to znaczy „człowiek” a co „środowisko” – metody odtwarzania ewolucji człowieka i zmian środowiska; Czy człowiek wiedział, że wychodzi z Afryki? – pojawienie się człowieka, jaką rolę odegrały w tym zmiany klimatyczne i środowiskowe; Środowisko życia najwcześniejszych przodków człowieka – sawanna w Afryce, środowisko Azji południowej, Europa „przedpola lodowca”; Najwcześniejsze zachowania kulturowe – metoda przystosowania się do środowiska czy przystosowania środowiska do własnych potrzeb?; Europa paleolitu – środowisko i człowiek w epoce lodowcowej; „Czyńcie sobie ziemię poddaną” – neolityzacja – czas i miejsce udomowienia roślin i zwierząt. Jakie zmiany w człowieku wywołała zmiana trybu życia związana z uprawą i hodowlą?; Pierwsze cywilizacje – dlaczego powstały tam, gdzie powstały?; Europa wieków średnich – człowiek i gospodarka; Wielkie odkrycia geograficzne i epoka industrializacji – początki zainteresowania różnicowaniem i ewolucją człowieka.</p> <p>Treści programowe realizowane będą w obrębie zajęć konwersatoryjnych z wykorzystaniem krótki wypowiedzi ustnych oraz przygotowania prezentacji w celu nabycia podstawowych umiejętności pozyskiwania informacji i tworzenia spójnego przekazu naukowego. Wykorzystane zostaną pogadanki wraz z zadawaniem pytań studentom oraz opowiadanie informacyjne dt. treści programowych przedmiotu. W celu aktywizacji studentów zajęcia wzbogacone zostaną dodatkowo dyskusją, wspomaganą objaśnieniem prowadzącego w kluczowych jej punktach. Niektóre z treści przekazywane będą w postaci wykładu konwersatoryjnego.</p>											
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	Inne (zaliczenie na ocenę z przygotowywanych prac, wystąpień, zadań)											
Praca zespołowa		30							30	2,0	K_W02; K_W03; K_W05; K_W09; K_W11; K_W16 K_U01; K_U09; K_U15; K_U17; K_U19; K_U21 K_K03; K_K06; K_K09; K_K11; K_K12	archeologia
Treści programowe	<p>Zajęcia służą omówieniu wybranych problemów merytorycznych w ramach następujących treści programowych: Wprowadzenie. Wyzwania i perspektywy metod i narzędzi pracy grupowej. Podstawy organizacji i zarządzania pracą zespołową; Specyfika i znaczenie kompetencji w pracy zespołowej. Elementy procesu komunikowania się. Cechy zespołu. Role zespołowe. Zalety i wady pracy zespołowej. Zasady prowadzenia pracy zespołu; Organizacja procesu badawczego w archeologii. Etyka i komunikacja społeczna w archeologii; Praca zespołowa nad konkretnym wybranym projektem; Ocena wyników pracy członków zespołu.</p>											

	Zajęcia realizowane będą w oparciu o metodę opartą na praktycznej działalności studentów poprzez wspólne tworzenie pracy w zespołach oraz metody aktywizujące polegające na burzy mózgów, wymianie nabytych doświadczeń oraz zaprezentowania napotykaných problemów w formie wypowiedzi ustnej z podaniem argumentacji i uzasadnienia. Przy takich zajęciach doskonale sprawdzają się metody kooperatywne: praca w małych grupach czy symulacje problemów wynikających z przygotowania pracy zespołowej.											
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	praca roczna											
Źródła wiedzy o przeszłości		30							30	2,0	K_W01; K_W06; K_W07; K_W09; K_W10; K_W11 K_U01; K_U02; K_U04; K_U11; K_U15 K_K05; K_K06; K_K11	archeologia
Treści programowe	<p>Zajęcia służą omówieniu wybranych problemów merytorycznych w ramach następujących treści programowych: Źródła archeologiczne: kształtowanie się pojęcia źródła w archeologii; definicje i koncepcje systematyzacji źródeł; Specyfika źródeł: pisanych, ikonograficznych, kartograficznych, etnograficznych, numizmatycznych, itp. w badaniach archeologicznych; Podstawowe zasady opisu i interpretacji źródeł; Archeologia w systemie nauk i interdyscyplinarny charakter studiów nad dziejami człowieka i jego kulturą materialną i niematerialną; Kierunki i perspektywy badawcze archeologii; Nauki humanistyczne i rola historii, historii sztuki, numizmatyki, epigrafiki, paleografii, sfragistyki i metrologii; Nauki ścisłe i przyrodnicze: biologia, chemia, genetyka, geologia, matematyka i statystyka; Nauki pomocnicze: antropologia fizyczna, archeozoologia, archeobotanika, palinologia, dendrologia, paleoekologia, petrografia; metaloznawstwo, traseologia.</p> <p>Celem zajęć jest przekazanie wiedzy o tym skąd czerpać informacje istotne w warsztacie badawczym archeologa. Umożliwi to zaprezentowanie możliwości poznawczych płynących z dorobku wielu innych dziedzin nauki – ścisłych, przyrodniczych, społecznych oraz humanistycznych. Podczas zajęć nakreślone zostaną także kierunki i perspektywy badawcze archeologii, a na tym tle jej związki z innymi naukami. Studenci w trakcie zajęć będą nabywali wiedzę poprzez przygotowanie wypowiedzi ustnych i pisemnych dt. materiału odpowiadającego treściom programowym, co dodatkowo zostanie wsparte metodami oglądowymi (zapoznanie się z różnymi źródłami, studiami przypadku, etc.). W niektórych przypadkach zajęcia uzupełnione zostaną wykładem konserwatorskim z materiałem wizualnym.</p>											
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	Inne (zaliczenie na ocenę z przygotowywanych prac, wystąpień, zadań)											

Bezpieczeństwo i higiena pracy				4					4	0,5	K_W18; K_W19 K_U21 K_K13		
Treści programowe	Zasady bhp podczas zajęć w sali; zasady bhp podczas ćwiczeń terenowych (głównie wykopaliska – zagrożenia biologiczne – drobnoustroje, insekty, grzyby; chemiczne – konserwacja, wymuszona pozycja, obciążenia układu kostno-szkieletowego, uciążliwość pracy, reumatyzm, upadek z wysokości, zasypanie, etc. oraz profilaktyka); zasady bhp podczas pracy z zabytkami; zasady bezpiecznej pracy z komputerem (unikanie obciążeń wzroku i kręgosłupa, adekwatna organizacja czasu, miejsca i warunków pracy); przepisy określające problemy bhp na uczelni, (odpowiedzialność, wypadki studenckie, etc.); zasady zabezpieczenia przeciwpożarowego oraz postępowania w razie zaistnienia pożaru; zasady udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej (wytyczne Europejskiej Rady Resuscytacji).												
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	zaliczenie												
Wykład Ogólnoinstytutowy (OGIN)	30									30	1,5	Symbole efektów uczenia podawane są dla poszczególnych zajęć: K_W01; K_W02; K_W04; K_W06; K_W07; K_W08; K_W09; K_W10; K_W11; K_W12; K_W14; K_W15; K_W17; K_W19 K_U01; K_U02; K_U04; K_U05; K_U06; K_U08; K_U13; K_U15; K_U26; K_K01; K_K02; K_K03; K_K05; K_K06; K_K07; K_K11; K_K14	archeologia
Treści programowe	Treści wykładów ogólnoinstytutowych obejmują tematykę ogólną bądź szczegółową związaną z szeroko rozumianą kulturą materialną, archeologią śródziemnomorską (Egipt, Bliski Wschód, Sudan, Nubia, Rzym i prowincje rzymskie, Grecja), archeologią pradziejową, archeologią Ameryk i Dalekiego Wschodu. Program obejmować może również warsztat badawczy (np. numizmatyka, ceramologia, archeologia terenowego, etc.) lub specjalności w archeologii (np. archeologia skalna, podwodna, nieinwazyjna, itp.).												

	W trakcie zajęć wykorzystana zostanie metoda słowa – wykład, uzupełnionych wizualizacją tematyki zajęć w formie prezentacji/filmu (metoda pogładowa), mająca na celu zaprezentowanie wiedzy i jej asymilację.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin ustny, egzamin pisemny										
Język nowożytny								60 LEK.	60	2,0	Symbole efektów uczenia podawane są przez jednostkę prowadzącą zajęcia
Treści programowe	Treści programowe i forma ewaluacji efektów uczenia się podawane są przez jednostkę prowadzącą zajęcia										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	zaliczenie na ocenę										
WF				30					30	0,0	Symbole efektów uczenia podawane są przez jednostkę prowadzącą zajęcia
Treści programowe	Treści programowe podawane są przez jednostkę prowadzącą zajęcia										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	zaliczenie										

Łączna liczba punktów ECTS (w semestrze): 17,5

Łączna liczba godzin zajęć (w semestrze): 334

Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów dla danego kierunku, poziomu i profilu (dla całego cyklu): 2678 (2198+480h zajęć terenowych)

Rok studiów: pierwszy

Semestr: drugi (letni)

Nazwa przedmiotu	Forma zajęć – liczba godzin							Razem: liczba godzin zajęć	Razem: punkty ECTS	Symbole efektów uczenia się dla programu studiów	Dyscyplina / dyscypliny, do których odnosi się przedmiot
	Wykład	Konwersatorium	Seminarium	Ćwiczenia	Laboratorium	Warsztaty	Projekt				
Teorie i metody badań w archeologii	30							30	1,5	K_W01; K_W02; K_W03; K_W04; K_W09; K_W10; K_W11 K_U01; K_U03; K_U14; K_U19; K_U23; K_K03; K_K07; K_K08; K_K14	archeologia
Treści programowe	<p>Treści nawiązują do podstawowych zagadnień związanych z istotą archeologii jako nauki, charakterystyką źródeł archeologicznych, metodami badawczymi i sposobami wnioskowania w archeologii. Treści: krótka historia archeologii (zmiany w procesach badawczych i dokumentacyjnych, podstawowe nurty badawcze, paradygmaty badawcze w archeologii); najważniejsze nurty metodologiczne i kierunki badań w archeologii 2 połowy XX i początków XXI wieku; procesy badawcze w archeologii (pozyskiwanie i analiza źródeł, wnioskowanie i interpretacja zjawisk z przeszłości); rozumienie i definiowanie kultury (kultura w naukach społecznych i humanistycznych; kultura archeologiczna a kultura żywa i kultura martwa); podstawy źródłoznawstwa archeologicznego (artefakty, klasyfikacje, typologie, rodzaje zabytków archeologicznych, analizy specjalistyczne); metody badań i eksploracji archeologicznej (cmentarzyska, osady otwarte, grodziska, miasta, jaskinie); postępowanie z zabytkami archeologicznymi (sposoby pozyskiwania, dokumentowania, zabezpieczania, konserwowania i przechowywania zabytków archeologicznych); archeologia wobec innych dyscyplin. Obszary współpracy interdyscyplinarnej; datowanie zabytków archeologicznych (sposoby określania chronologii zabytków na bazie metod względnych i bezwzględnych); przeszłość w relacji do współczesności (cyfrowa przeszłość, archeologia we współczesnym społeczeństwie).</p> <p>W trakcie zajęć wykorzystana zostanie metoda słowa – wykład, uzupełnionych wizualizacją tematyki zajęć w formie prezentacji/filmu (metoda poglądowa), mająca na celu zaprezentowanie wiedzy i jej asymilację.</p>										

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin pisemny											
Metodyka archeologicznych badań terenowych				30					30	2,0	K_W02; K_W06; K_W09; K_W10; K_W17; K_W19; K_W20 K_U01; K_U03; K_U09; K_U14; K_U16; K_K02; K_K03; K_K07; K_K12; K_K13	archeologia
Treści programowe	<p>Treści programowe dt. przygotowania studentów do uczestniczenia w badaniach terenowych, a potem w konsekwencji prowadzenia terenowych prac archeologicznych. Przekazana zostanie wiedza teoretyczna o metodach badawczych, studenci zostaną zapoznani z nowoczesnymi praktykami pracy w terenie, w tym także wstępnymi etapami pracy z dokumentacją z badań. Jest to kurs terenowy, w dużej części na wolnym powietrzu. Treści: Badania wyprzedzające (nieinwazyjne rozpoznanie stanowisk archeologicznych: zdjęcia lotnicze/satelitarne, teledetekcja, wybrane metody geodezyjne, geochemiczne, wykrywacze metali); Badania wyprzedzające (kwerenda archiwalna i źródłowa, badania powierzchniowe, odwierty, badania sondażowe, badania podwodne); Pomiary i sprzęt mierniczy – podstawy geodezji (plany sytuacyjne, magistrale, kartografia); zastosowanie sprzętu mierniczego do pomiarów w terenie; GPS i GIS; Badania wykopaliskowe (badania sondażowe, szerokopłaszczyznowe, ratownicze, inwestycyjne, naukowe). Zastosowanie metod komputerowych w badaniach terenowych; Stratygrafia (stratyfikacja, stratygrafia, interpretacja, rozwarstwienie stanowiska, rysunek planu i profilu w terenie); Badania interdyscyplinarne w terenie (pobieranie i przygotowanie próbek; współpraca między dyscyplinami: paleodemografia, paleopatologia; nauki pomocnicze: historia, etnografia, językoznawstwo; nauki przyrodnicze i techniczne: archeobotanika, badania izotopowe, analizy lipidowe); Rodzaje dokumentacji powstającej w trakcie prowadzenia badań – wstępne opracowanie wyników; sprawozdanie i dokumentacja zbiorcza – omówienie rodzajów publikacji i dokumentacji zbiorczej, założenia i zawartość sprawozdania konserwatorskiego.</p> <p>Ćwiczenia realizowane będą poprzez zapoznanie studentów z podstawowymi zagadnieniami metodyki badań archeologicznych, zarówno w formie praktycznej jak i teoretycznej. Treści prezentowane będą naprzemiennie w formie prezentacji ilustrujących różne sposoby zastosowania metodyki w archeologii oraz zajęcia z obsługi sprzętu pomiarowego; posługiwanie się mapami; przez analizę fotografii z powietrza oraz map geofizycznych założenie wykopu, siatki pomiarowej w wykopie, linii profilowej; a także dokumentację nawarstwień stratygraficznych i elementów architektury i wypełnianie kart warstw i obiektów. Całość zajęć oparta jest na praktycznej działalności studenta, czyli uczenia się poprzez działanie i praktykę.</p>											
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	Inne (zaliczenie ćwiczeń na ocenę z obsługi sprzętu pomiarowego, posługiwanie się mapami, analizy fotografii, dokumentacji, etc.)											

Barbarzyńcy tworzą Europę (okres przedrzymski – czasy nowożytne)		30						30	2,0	K_W02; K_W04; K_W05; K_W08; K_W11; K_W14 K_U01; K_U05; K_U10; K_U13; K_U26 K_K02; K_K03; K_K06	archeologia
Treści programowe	<p>Merytoryczna treść zajęć odnosi się do licznych, złożonych procesów, które kształtowały kulturowe oblicze „barbarzyńskiej” części kontynentu w okresie od ostatnich wieków przed Chrystusem, aż po późne średniowiecze, ich wewnętrznego zróżnicowania, przebiegu i dynamiki. 1. Wprowadzenie do archeologii epoki żelaza (archeologia protohistoryczna, chronologia, metalurgia); 2. Wczesna epoka żelaza od stepów czarnomorskich po dorzecze Rodanu (migracje koczowników, kultura halsztacka); 3. Społeczności niżu europejskiego w okresie halsztackim (przemiany kulturowe i organizacja społeczna we wczesnej epoce żelaza); 4. Celtowie i Germanie w okresie przedrzymskim (kultura lateńska i kultury plemion germańskich, społeczeństwo); 5. Barbarzyńcy w cieniu Cesarstwa Rzymskiego w okresie rzymskim (oblicze kulturowe Europy Środkowej, społeczności ludów barbarzyńskich); 6. Wędrowki ludów i pojawienie się Słowian (charakterystyka przyczyn i kierunków migracji, pojawienie się Słowian na arenie dziejów); 7. Kształtowanie się Europy średniowiecznej od VI do XII wieku (pojęcie średniowiecza, struktury plemienne i państwowe, rola kościoła, gospodarka feudalna, młodsza Europa X-XII wiek); 8. Kształtowanie się państwowości polskiej, pierwsze monarchie (czynniki państwowotwórcze i destabilizujące, system organizacji państwa, kościół); 9. Kultura materialna wczesnego średniowiecza ziem polskich (problematyka, surowce, produkcja, budownictwo, wytwórczość rzemieślnicza, asortyment wyrobów); 10. Przełom późnośredniowieczny w Europie Środkowej (przemiany społeczne, prawne i ekonomiczne, kolonizacja i komercjalizacja); 11. Kultura materialna późnego średniowiecza ziem polskich (problematyka, surowce, produkcja, budownictwo, wytwórczość rzemieślnicza, asortyment wyrobów); 12. Europa u progu czasów nowożytnych (przemiany kulturowe i cywilizacyjne, sytuacja gospodarcza ziem polskich, poziom życia).</p> <p>Treści programowe realizowane będą w obrębie zajęć konwersatoryjnych z wykorzystaniem krótki wypowiedzi ustnych oraz przygotowania prezentacji w celu nabycia podstawowych umiejętności pozyskiwania informacji i tworzenia spójnego przekazu naukowego. Wykorzystane zostaną pogadanki wraz z zadawaniem pytań studentom oraz opowiadanie informacyjne dt. treści programowych przedmiotu. W celu aktywizacji studentów zajęcia wzbogacone zostaną dodatkowo dyskusją, wspomaganą objaśnieniem prowadzącego w kluczowych jej punktach. Niektóre z treści przekazywane będą w postaci wykładu konwersatoryjnego.</p>										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	Inne (zaliczenie na ocenę z przygotowywanych prac, wystąpień, zadań)										
Świat Greków i Rzymian		30						30	2,0	K_W02; K_W04; K_W06; K_W08; K_W09 K_U03; K_U09; K_U12; K_U15	archeologia

											K_K02; K_K04; K_K05; K_K07; K_K11	
Treści programowe	<p>Zajęcia służą omówieniu wybranych problemów merytorycznych w ramach następujących treści programowych: 1. Archeologia klasyczna jako historia sztuki i archeologia klasyczna jako nauka ukazująca różne aspekty życia w starożytnej Grecji i Rzymie (zarys historii badań; różne podejścia badawcze; wprowadzenie do historii sztuki greckiej; koligacje z historią starożytną; waga źródeł pisanych; źródła pisane i/contra archeologia; ikonografia; warsztat badawczy – słabe i mocne strony: waga interpretacji, falsyfikaty etc.); 2. Ludzie i bogowie (mitologia a wierzenia; mitologia a literatura; mitologia a teatr; wierzenia, kultury, kapłani, święta; synkretyzm religijny; wieszczbiarstwo, magia, sanacja; świątynie i okręgi święte; ex vota, koroplastyka; w królestwie Hadesa i Persefony, czyli śmierć w starożytnej Grecji); 3. Świat polis – świat obywateli (geografia i jej wpływ na społeczeństwa greckie; pojęcie polis; polis małe i duże; polis i chora; polis i wojna; pojęcie tożsamości; problemy kolonizacji; Grecy na krańcach oikumene; interakcje z etnosem lokalnym etc.; różne formy rządów; społeczeństwo; rodzina etc.; budowle użyteczności publicznej; budowle prywatne; sport; paideia etc.); 4. Na drodze do imperium (powstanie Rzymu (miasto-państwo); Rzym jako republika (dominacja nad Italią); podboje rzymskie poza Italią; organizacja prowincji i proces romanizacji); 5. Słowa, słowa, słowa (źródła pisane; kultura literacka; piśmienność i analfabetyzm; inskrypcje, ostraka, papiirusy, graffiti, dipinti, stemple); 6. Życie codzienne, handel i rzemiosło (Mare Nostrum czyli handel i szlaki handlowe, wiedza geograficzna, importy, szkutnictwo i sztuka nawigacji, porty etc.; życie w prowincjach rzymskich i w obozach wojskowych; rzemiosło i wytwórstwo; rolnictwo, dieta etc.); 7. „What is Roman in Roman art?” (O.J. Brendel). Próba definicji języka obrazowego w starożytnej Grecji i Rzymie; 8. August i potęga obrazu (P. Zanker), czyli sztuka antyczna w służbie ideologii i propagandy; 9. Czy Pompeje to rzeczywiście miasto rzymskie? Zjawiska akulturacji w świecie antycznym; 10. Rzymska willa czyli kultura antyczna w pigułce; 11. Dlaczego ludzie świata antycznego przedstawiali się pod postacią bóstw (<i>consecratio in formam deorum</i>)? Objaw megalomanii, przekonań religijnych, czyli o formach grecko-rzymskiej autoprezentacji; 12. Kiedy sztuka antyczna stała się chrześcijańska, czyli o dialogu treści z formą artystyczną.</p> <p>Treści programowe realizowane będą w obrębie zajęć konwersatoryjnych z wykorzystaniem krótki wypowiedzi ustnych oraz przygotowania prezentacji w celu nabycia podstawowych umiejętności pozyskiwania informacji i tworzenia spójnego przekazu naukowego. Wykorzystane zostaną pogadanki wraz z zadawaniem pytań studentom oraz opowiadanie informacyjne dt. treści programowych przedmiotu. W celu aktywizacji studentów zajęcia wzbogacone zostaną dodatkowo dyskusją, wspomaganą objaśnieniem prowadzącego w kluczowych jej punktach. Niektóre z treści przekazywane będą w postaci wykładu konwersatoryjnego.</p>											
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	Inne (zaliczenie na ocenę z przygotowywanych prac, wystąpień, zadań)											

Cywilizacje Dalekiego Wschodu i Nowego Świata		30						30	2,0	K_W01; K_W02; K_W04; K_W06; K_W08; K_W09; K_W10; K_W12 K_U01; K_U03; K_U10; K_U15 K_K02; K_K03; K_K04; K_K07; K_K12	archeologia
Treści programowe	<p>Zajęcia służą omówieniu wybranych problemów merytorycznych w ramach przedstawionych treści programowych. Poruszana jest szeroko pojęta problematyka archeologii obu Ameryk, Oceanii i Dalekiego Wschodu, co daje możliwość zdobycia aktualnej wiedzy na temat cywilizacji pozaeuropejskich w oparciu o źródła archeologiczne, pisane i ikonograficzne z wykorzystaniem wiedzy interdyscyplinarnej. Treści programowe: 1. Ameryka Północna i Mezoameryka (Kraina kukurydzy i czekolady – początki Mezoameryki, przedstawienie sieci powiązań międzykulturowych; Wodzowie, królowie, imperatorzy – modele struktury społeczno-politycznej w Mezoameryce; Od obrazka do eposu – ikonografia i epigrafika, charakterystyka pisma i zagadnienia lingwistyczne regionu; Spełnione przepowiednie – zderzenie kultur i konkwista); 2. Ameryka Południowa i Oceania (Andy Centralne: niezależna kolebka cywilizacji pozaeuropejskiej; Gliniane świątynie, kamienne pałace i tajemnicze geoglify, czyli co budowali Inkowie i ich poprzednicy; W drodze do nieśmiertelności, czyli jak andyjscy Indianie czcili swoich przodków; Wędrujące kolosy z Rapa Nui, czyli jak dawni mieszkańcy Wyspy Wielkanocnej wznosili swoje Moai); 3. Daleki Wschód (Rys geograficzno-historyczny: uwarunkowania klimatyczne i geograficzne, chronologia, współczesne podziały polityczne; Era wróżbiarstwa i era Konfucjusza: starożytne Chiny; Terrakotowa Armia i Wielki Mur – zjednoczenie i rozwój cesarstwa chińskiego; Mistrzowie ceramiki i budowniczości kurhanów – wczesne kultury Japonii: Jōmon, Yayoi i Kofun; W sąsiedztwie Wielkiego Smoka – kształtowanie się państwowości w Korei: Koguryo, Paekche, i Silla; Jedwabny Szlak: cywilizacje Dalekiego Wschodu u schyłku I tys. n.e.; Wielkie imperia Indochin – Angkor i Champa).</p> <p>Treści programowe realizowane będą w obrębie zajęć konwersatoryjnych z wykorzystaniem krótki wypowiedzi ustnych oraz przygotowania prezentacji w celu nabycia podstawowych umiejętności pozyskiwania informacji i tworzenia spójnego przekazu naukowego. Wykorzystane zostaną pogadanki wraz z zadawaniem pytań studentom oraz opowiadanie informacyjne dt. treści programowych przedmiotu. W celu aktywizacji studentów zajęcia wzbogacone zostaną dodatkowo dyskusją, wspomaganą objaśnieniem prowadzącego w kluczowych jej punktach. Niektóre z treści przekazywane będą w postaci wykładu konwersatoryjnego.</p>										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	Inne (zaliczenie na ocenę z przygotowywanych prac, wystąpień, zadań)										

Dokumentacja rysunkowa				30					30	2,0	K_W03; K_W10; K_W12; K_W15 K_U03; K_U10; K_U12; K_U14; K_U19 K_K03; K_K07; K_K14	archeologia
Treści programowe	<p>Omówienie podstawowych zasad i technik wykonywania dokumentacji rysunkowej zabytków (krzemienych, kamiennych, ceramicznych, szklanych czy wykonanych z metalu). Na zajęciach praktycznych studenci zapoznają się z wykonaniem dokumentacji rysunkowej zabytków w ołówku, metodami obróbki komputerowej rysunków oraz z poprawną kompozycją rysunku do publikacji. Treści: Zagadnienia wstępne. Podstawowych zasad i technik wykonywania dokumentacji rysunkowej zabytków (krzemienych, kamiennych, ceramicznych, szklanych czy wykonanych z metalu). Znaczenie dokumentacji rysunkowej w archeologii; Rysunek dokumentacyjny zabytków archeologicznych (krzemienych, kamiennych, ceramicznych, szklanych czy wykonanych z metalu). Wymogi dokumentacyjne, wymogi konserwatorskie, rysunek w skali; Metody obróbki komputerowej rysunków zabytków; Poprawna kompozycja rysunku do publikacji. Wymogi publikacyjne i wydawnicze.</p> <p>Zajęcia w całości oparte są na metodzie praktycznej, poprzez rozwijanie umiejętności dokumentacji rysunkowej.</p>											
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	Inne (zaliczenie na ocenę na podstawie przygotowanej dokumentacji rysunkowej)											
Laboratorium i warsztat opisu zabytku				2×30					60	2×2,0	Symbole efektów uczenia podawane są dla poszczególnych zajęć: K_W02; K_W03; K_W04; K_W06; K_W09; K_W10; K_W16 K_U03; K_U04; K_U10; K_U12; K_U19 K_K03; K_K04; K_K06; K_K07; K_K11	archeologia
Treści programowe	<p>Zapoznanie studentów z podstawowymi typami zabytków, klasyfikacjami i typologiami, zaprezentowanie źródeł pisanych i ikonograficznych traktujących o poszczególnych przedmiotach, surowcach, produkcją i organizacją pracy, metodami archeometrycznymi badania poszczególnych kategorii zabytków (szkło, ceramika, kamień i krzemień, kość i róg, inne materiały organiczne, metale), ponadto z podstawowymi zasadami opracowania zabytku i jego dokumentacji oraz zabytku jako obiektu muzealnym. Znajomość głównych pojęć i przedmiotu badań; Zapoznania z podstawowymi klasyfikacjami i typologiami; Źródła pisane i ikonograficzne</p>											

	<p>graficzne w studiach nad zabytkiem; Zapoznanie z surowcami wykorzystywanymi przez człowieka; Produkcja i organizacja produkcji oraz narzędzia, techniki i technologie; Badania archeometryczne (od badań wykopaliskowych po laboratorium); Artefakty i ich funkcje w życiu codziennym; Zabytek jako źródło wiedzy o...; Podstawowe zasady opracowania zabytku (w trakcie wykopalisk i w laboratorium); Podstawowe techniki dokumentacji (tradycyjne i nowoczesne) oraz konserwacji z uwzględnieniem różnej specyfiki artefaktów; Zabytek jako obiekt muzealny</p> <p>Zajęcia w całości oparte są na metodzie praktycznej, poprzez rozwijanie praktycznych umiejętności studenta. Wykonywane będzie szereg działań zaliczanych do tzw. prac gabinetowych (m.in. analiza kartograficzna, ikonograficzna, stratygraficzna, typologiczna, różne rodzaje kwerend, interpretacje zapisów źródłowych itp.). W niektórych przypadkach odrębnym elementem dydaktycznym będzie przygotowanie analitycznych lub syntetycznych prac pisemnych czy opracowania konkretnego zabytku. Dodatkowo jeszcze zajęcia takie pozwalają na zastosowanie debaty oksfordzkiej, ćwiczeń analitycznych i dyskusji zamkniętej, której zadaniem będzie sformułowanie rozwiązania.</p>											
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	Inne (zaliczenie na ocenę z przygotowywanych prac, wystąpień, zadań)											
Ochrona własności intelektualnej				4					4	0,5	K_W07; K_W11; K_W16; K_W19 K_U15; K_U16; K_U17; K_U20; K_U23 K_K01; K_K07; K_K06; K_K10; K_K11; K_K12	
Treści programowe	Prawo dt. własności intelektualnej (prawo autorskie i prawo przemysłowe); Źródła prawa; Przedmiot ochrony – utwór; Przedmiot uprawniony – twórca; Treść autorskich praw majątkowych; Treść autorskich praw osobistych; Problematyka plagiatu, piractwa oraz prawa cytatu; Rodzaje praw własności przemysłowej (znaki towarowe; patenty, marka, logo, oznaczenie geograficzne).											
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	zaliczenie											
Przedmiot ogólnouniwersytecki (OGUN)									2×30	2×2,5	Symbole efektów uczenia podawane są przez jednostkę prowadzącą zajęcia	Wybrana dyscyplina z puli oferowanej przez UW

Treści programowe	Treści programowe i forma ewaluacji efektów uczenia się podawane są przez jednostkę prowadzącą zajęcia											
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	Np. egzamin ustny, egzamin pisemny, test, esej, projekt, praca roczna, praca dyplomowa											
Wykład Ogólnoinstitutowy (OGIN)	30								30	1,5	Symbole efektów uczenia podawane są dla poszczególnych zajęć: K_W01; K_W02; K_W04; K_W06; K_W07; K_W08; K_W09; K_W10; K_W11; K_W12; K_W14; K_W15; K_W17; K_W19 K_U01; K_U02; K_U04; K_U05; K_U06; K_U08; K_U13; K_U15; K_U26; K_K01; K_K02; K_K03; K_K05; K_K06; K_K07; K_K11; K_K14	archeologia
Treści programowe	<p>Treści wykładów ogólnoinstitutowych obejmują tematykę ogólną bądź szczegółową związaną z szeroko rozumianą kulturą materialną, archeologią śródziemnomorską (Egipt, Bliski Wschód, Sudan, Nubia, Rzym i prowincje rzymskie, Grecja), archeologią pradziejową, archeologią Ameryk i Dalekiego Wschodu. Program obejmować może również warsztat badawczy (np. numizmatyka, ceramologia, archeologia terenowego, etc.) lub specjalności w archeologii (np. archeologia skalna, podwodna, nieinwazyjna, itp.).</p> <p>W trakcie zajęć wykorzystana zostanie metoda słowa – wykład, uzupełnionych wizualizacją tematyki zajęć w formie prezentacji/filmu (metoda poglądowa), mająca na celu zaprezentowanie wiedzy i jej asymilację.</p>											
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin ustny, egzamin pisemny											

Język nowożytny								60 LEK.	60	2,0	Symbole efektów uczenia podawane są przez jednostkę prowadzącą zajęcia	
Treści programowe	Treści programowe i forma ewaluacji efektów uczenia się podawane są przez jednostkę prowadzącą zajęcia											
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się												
WF				30					30	0,0	Symbole efektów uczenia podawane są przez jednostkę prowadzącą zajęcia	
Treści programowe	Treści programowe podawane są przez jednostkę prowadzącą zajęcia											
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	zaliczenie											
Ćwiczenia wykopaliskowe				2×15 0					300	2×9	K_W01; K_W02; K_W03; K_W04; K_W06; K_W07; K_W09; K_W10; K_W14; K_W15; K_W18; K_W19 K_U02; K_U04; K_U05; K_U13; K_U14; K_U19; K_U21; K_U22; K_U24; K_U25 K_K01; K_K02; K_K03; K_K05; K_K06; K_K07; K_K08; K_K09; K_K10; K_K11; K_K12; K_K13	archeologia

Treści programowe	<p>Ćwiczenia terenowe zapoznają studentów z technikami wykopaliskowymi i metodami badawczymi stosowanymi w archeologii. Podstawowym elementem zajęć jest nauka poszczególnych etapów eksploracji oraz prowadzenia pełnej dokumentacji odsłanianych obiektów, wstępne opracowanie materiału zabytkowego, umiejętność selekcji materiału i pobierania próbek do dalszych badań. Zajęcia realizowane są w terenie. Specyfika badań wykopaliskowych i różnorodność stanowisk przekłada się na zróżnicowanie problematyki zajęć i proporcje treści programowych.</p> <p>Zajęcia w całości oparte są na praktycznej działalności studentów w formie zajęć angażujących oraz na obserwacji. Ze względu na różnorodność przekazywanych treści zastosowane zostaną metody ćwiczebne ukierunkowane na rozwijanie umiejętności. W celu uzupełnienia wiedzy praktycznej zastosowane zostaną miniwykłady informacyjne, których zadaniem będzie usystematyzowanie wiedzy.</p>
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	zaliczenie na ocenę

Łączna liczba punktów ECTS (w semestrze): 42,5

Łączna liczba godzin zajęć (w semestrze): 424 + 300 h ćwiczeń terenowych

Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów dla danego kierunku, poziomu i profilu (dla całego cyklu): 2678
(2198+480h zajęć terenowych)

Rok studiów: drugi

Semestr: trzeci (zimowy)

Nazwa przedmiotu	Forma zajęć – liczba godzin							Razem: liczba godzin zajęć	Razem: punkty ECTS	Symbole efektów uczenia się dla programu studiów	Dyscyplina / dyscypliny, do których odnosi się przedmiot
	Wykład	Konwersatorium	Seminarium	Ćwiczenia	Laboratorium	Warsztaty	Projekt				
Warsztat pracy naukowej		30*						30*	2,0	K_W01; K_W02; K_W04; K_W06; K_W08; K_W10; K_W11; K_W12; K_W16; K_W21 K_U01; K_U02; K_U03; K_U07; K_U10; K_U13; K_U21; K_U23 K_K02; K_K03; K_K05; K_K07; K_K11; K_K14	archeologia
Treści programowe	Zajęcia służą omówieniu wybranych problemów merytorycznych w ramach następujących treści programowych: Cele i założenia pracy naukowej. Warianty dyskursu naukowego i charakterystyczne cechy; Charakterystyka wybranych metod badań wykorzystywanych przez archeologa. Struktura procesu badawczego, przyjrzenie się realizacji procesu badawczego. Projektowanie badań w zakresie archeologii i dostarczenie doświadczeń w zakresie ich przygotowania, realizacji i opracowania; Kwerenda źródłowa (archiwalna, bibliograficzna, muzealna); onomastyka i toponomastyka. Zasady konstruowania katalogów tematycznych (np. katalogu stanowisk archeologicznych). Metodyka wyszukiwania stanu badań: Google Scholar, Publish or Perish, bazy danych bibliograficznych, repozytoria i czasopisma w sieci; Rodzaje źródeł i zasady korzystania (pisane, materialne, etnograficzne i inne). Krytyka zewnętrzna i wewnętrzna źródła. Źródło a opracowanie; Korzystanie z opracowań naukowych i popularnonaukowych (podstawowe rodzaje literatury naukowej i popularnonaukowej, charakterystyka, sposoby wykorzystania oraz efektywne notowanie). Wybrane zasoby (opracowania, słowniki, encyklopedie, zasoby internetowe); Zagadnienie problematyki i stanu badań jako element pracy naukowej; Struktura wypowiedzi naukowej										

	<p>Kompozycja i porządek problemowy wypowiedzi naukowej. Argumentacja; Rodzaje tekstów naukowych (notatka, recenzja, esej, sprawozdanie/raport, artykuł problemowy, prezentacja i inne); Streszczenie tekstu naukowego. Syntetyczne omówienie tekstu na wybranych przykładach; Konfrontowanie tekstów naukowych omawiających podobne problemy badawcze czy materiały; Tekst naukowy jako własność. Cytat i zasady cytowania, zapożyczenie i plagiat</p> <p>Treści programowe realizowane będą w obrębie zajęć konwersatoryjnych z wykorzystaniem krótki wypowiedzi ustnych, formułowania i konfrontacji argumentów oraz formułowania konkluzji w zakresie prezentowanych problemów badawczych (samodzielne dochodzenie. Wykorzystane zostaną pogadanki oraz opisy stanowisk i zabytków archeologicznych.</p> <p><u>*Zajęcia trwają cały rok (2 semestry)</u></p>											
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	Inne (zaliczenie na ocenę z przygotowywanych prac, wystąpień, zadań)											
Zajęcia profilu obowiązkowego (2 do wyboru z 9 specjalności)*		2×120 (2 bloki, w każdym; 4×30 h)**							4×30 h**	4×2,0**	<p>Symbole efektów uczenia podawane są dla poszczególnych zajęć: K_W01; K_W02; K_W05; K_W06; K_W08; K_W09; K_W11; K_W12; K_W14; K_W15 K_U01; K_U03; K_U05; K_U08; K_U09; K_U10; K_U11; K_U12; K_U13; K_U14; K_U16; K_U17; K_U20; K_U26 K_K01; K_K02; K_K03; K_K04; K_K05; K_K06; K_K07; K_K11; K_K12; K_K13</p>	archeologia
Treści programowe	Zajęcia poświęcone szczegółowym zagadnieniom związanym z następującymi tematami: Epoka kamienia i epoka brązu; Średniowiecze i nowożytność; Archeologia Bliskiego Wschodu; Archeologia Egiptu i Nubii; Archeologia Grecji; Archeologia Rzymu; Archeologia Dalekiego Wschodu i Nowego Świata; Bioarcheologia i archeologia środowiska											

	<p>W zależności od wybranych konwersatoriów w puli zajęć studenci będą nabywali wiedzę poprzez przygotowanie wypowiedzi ustnych i pisemnych dt. materiału odpowiadającego treściom programowym, co dodatkowo zostanie wsparte metodami oglądowymi (zapoznanie się z różnymi źródłami, studiami przypadku, etc.). W niektórych przypadkach zajęcia uzupełnione zostaną wykładem konserwatorskim z materiałem wizualnym. Każda prezentowana treść wzbogacona zostanie klasyczną metodą problemową oraz objaśnieniem mechanizmów, zagadnień i poruszanej problematyki. Również na niektórych zajęciach użyte mogą zostać: dyskusje panelowe, ekspozycje zabytków i wizyty w muzeach.</p> <p><u>* Zajęcia trwają cały rok (2 semestry)</u></p> <p>** w ramach studiów student wybiera na II roku dwa spośród 9 bloków tematycznych (każdy blok to 4×30 godzin i zajęcia w tym wymiarze realizowane są w pierwszym i drugim semestrze). W sumie student zobowiązany jest do zrealizowania 16 ECTS w ramach 240 godz.</p>											
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	Inne (zaliczenie na ocenę z przygotowywanych prac, wystąpień, zadań)											
Zajęcia profilowe (1. Profil techniczno-metodyczny, 2. Profil technologiczno-badawczy, 3. Profil prawno-społeczny)		2×30*							2×30*	2×2,0*	Symbole efektów uczenia podawane są dla poszczególnych zajęć: K_W01; K_W02; K_W05; K_W06; K_W08; K_W09; K_W11; K_W12; K_W14; K_W15 K_U01; K_U03; K_U05; K_U08; K_U09; K_U10; K_U11; K_U12; K_U13; K_U15; K_U16; K_U17; K_U20; K_U26 K_K01; K_K02; K_K03; K_K04; K_K05; K_K06; K_K07; K_K11; K_K12; K_K13	archeologia
Treści programowe	PROFIL TECHNICZNO-METODYCZNY: zajęcia do wyboru z puli oferowanej przez Instytut Archeologii UW, poruszające zagadnienia takie jak: archeometria, archeologia nieinwazyjna, tradycyjne i nowoczesne metody eksploracji, archeologia podwodna, archeologia krajobrazów przeszłych, archeologia urbanistyki i architektury etc.											

	<p>PROFIL TECHNOLOGICZNO-BADAWCZY: zajęcia do wyboru z puli oferowanej przez Instytut Archeologii UW, poruszające zagadnienia takie jak: wprowadzenie do specyfiki badań nad surowcami w archeologii; technologie przeszłości: ceramika, kamień i krzemień, metale, szkło, materiały organiczne, teoria i praktyka w badaniach nad dawnymi technologiami; warunki środowiskowe a stan zachowania obiektów; metody dokumentacji (przerysy, fotografie w różnych widmie światła) i badanie zabytków (analizy chemiczne, metody obrazowania, badanie struktury); źródła do poznania technologii (narzędzia, ikonografia, źródła pisane, etnografia, archeologia eksperymentalna) i ich ograniczenia, ikonografia w warsztacie archeologa; epigrafika w warsztacie archeologa; archeologia kognitywna etc.</p> <p>PROFIL PRAWNO-SPOŁECZNY: zajęcia do wyboru z puli oferowanej przez Instytut Archeologii UW, poruszające zagadnienia takie jak: ustawodawstwo i konserwatorstwo archeologiczne, wymiar społeczny archeologii, marketing i zarządzanie dziedzictwem archeologicznym, wystawiennictwo archeologiczne etc.</p> <p>W zależności od wybranych konwersatoriów w puli zajęć studenci będą nabywali wiedzę poprzez przygotowanie wypowiedzi ustnych i pisemnych dt. materiału odpowiadającego treściom programowym, co dodatkowo zostanie wsparte metodami oglądowymi (zapoznanie się z różnymi źródłami, studiami przypadku, etc.). W niektórych przypadkach zajęcia uzupełnione zostaną wykładem konserwatorskim z materiałem wizualnym. Każda prezentowana treść wzbogacona zostanie klasyczną metodą problemową oraz objaśnieniem mechanizmów, zagadnień i poruszanej problematyki. Również na niektórych zajęciach użyte mogą zostać: dyskusje panelowe, ekspozycje zabytków i wizyty w muzeach.</p> <p>Dodatkowo w zależności od wybranych zajęć w w/w profilach studenci będą nabywali wiedzę poprzez zajęcia praktyczne (profil techniczno-metodyczny), ćwiczenia laboratoryjne (profil technologiczno-badawczy) czy metody aktywizujące i projektowanie (profil prawno-społeczny).</p> <p>*w ramach studiów student wybiera na II roku zajęcia z trzech profili (techniczno-metodycznego; technologiczno-badawczego i prawno-społecznego) do ogólnej liczby 8 ECTS (4×30 godz. łącznie w obu semestrach). Zajęcia realizowane są w obu semestrach. Na II roku student MUSI wybrać przynajmniej jedno zajęcia z każdego profilu.</p>										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin ustny, egzamin pisemny, test, esej, projekt, praca semestralna, inne (zaliczenie na ocenę z przygotowywanych prac, wystąpień, zadań)										
Metody dokumentacji fotograficznej	30							30	2,0	K_W03; K_W10; K_W15 K_U03; K_U10; K_U14; K_U19 K_K03; K_K07; K_K14	archeologia

Treści programowe	<p>Zajęcia służą omówieniu wybranych problemów merytorycznych w ramach następujących treści programowych: Przygotowanie stanowisk archeologicznych do dokumentacji fotograficznej; Wykonywanie zdjęć w terenie podczas badań archeologicznych; Wykonywanie zdjęć zabytków ruchomych i nieruchomych w terenie; Wykonywanie zdjęć zabytków archeologicznych w studio; Przygotowanie studia fotograficznego; Obsługa aparatów fotograficznych; Obsługa akcesoriów oświetleniowych i poprawne oświetlenie zabytków; Obsługa oprogramowania do obróbki graficznej zdjęć.</p> <p>Ćwiczenia realizowane będą w całości z wykorzystaniem metody praktycznej ukierunkowanej na zdobycie umiejętności przez studenta, wspomaganą opisem teoretycznych aspektów wykonywania fotografii archeologicznej.</p>											
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	Inne (zaliczenie na ocenę z wykonania fotografii)											
Muzealnictwo, konserwatorstwo, popularyzacja archeologii, cz. 1*		30*							30*	2,0*	K_W01; K_W02; K_W04; K_W08; K_W09; K_W16; K_W17; K_W19; K_W20; K_W21 K_U01; K_U04; K_U09; K_U16; K_U19; K_U23; K_U26 K_K02; K_K03; K_K07; K_K08; K_K09; K_K10; K_K14	archeologia
Treści programowe	<p>Zajęcia służą omówieniu wybranych problemów merytorycznych w ramach następujących treści programowych: Wprowadzenie do problematyki muzealnictwa (definicje, funkcje muzeum, pojęcie konserwatorstwa, dziedzictwa archeologicznego i kulturowego); Podstawy prawne ochrony dziedzictwa kulturowego w społeczeństwie demokratycznym; prawo dawniej i dziś w Polsce i w Europie (Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, Rozporządzenia wykonawcze do ustawy, Europejska konwencja o ochronie dziedzictwa archeologicznego; akty prawne UNESCO); Aspekty i akty prawne związane z organizacją i prowadzeniem badań archeologicznych (Rozporządzenia wykonawcze do ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, pozwolenia, budżet, postępowanie z zabytkami, działania po wykopaliskach). Etyka pracy archeologa; Struktura i zadania organów ochrony dziedzictwa archeologicznego (MKIDN, NID, NIMOZ, urzędy konserwatorskie); Formy i metody popularyzacji archeologii oraz grupy odbiorców; Historia, struktura, architektura, przestrzeń, misja i funkcje placówek muzealnych; Działalność muzeów w Polsce i na świecie (wystawiennictwo: aspekty estetyczne, funkcjonalne i dydaktyczne, przedmiot muzealny i jego potencjał, dziedzictwo niematerialne, problem interpretacji i przekazu); Wizualizacja i reprezentacja archeologii: historia, teorie, sposoby, problemy i wyzwania; Społeczny wymiar archeologii (community archaeology, public archaeology, indigenous archaeology); Rola dziedzictwa archeologicznego w niwelowaniu wykluczeń społecznych oraz w lokalnej polityce i kulturze; Dziedzictwo cyfrowe; Na otwartym powietrzu: parki, skanseny,</p>											

	<p>miejsca pamięci, imprezy archeologiczno-historyczne, archeologia doświadczalna i archeologia żywa oraz ginące zawody, dawne technologie i rzemiosła; Dziedzictwo archeologiczne i media; Turystyka archeologiczna; Pozyskiwanie środków na projekty naukowo-badawcze, sponsoring i patronat.</p> <p>Treści programowe realizowane będą w obrębie zajęć konwersatoryjnych z wykorzystaniem krótki wypowiedzi ustnych, prac pisemnych realizowanych przez studentów, debaty oksfordzkiej oraz krótkich z treści przekazywane będą w postaci wykładu konwersatoryjnego. Dodatkowo treści realizowane będą poprzez przygotowanie przez studentów projektu wystawy, projektu pakietu edukacyjnego oraz planu zagospodarowania stanowiska archeologicznego oraz udostępnienia zasobów dziedzictwa dla szerokiej publiczności.</p> <p><u>* Zajęcia trwają cały rok (2 semestry)</u></p>										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin pisemny, test, projekt, praca roczna, Inne (zaliczenie na ocenę z przygotowywanych prac, wystąpień, zadań)										
Język starożytny (łacina)				30				30	2,0	K_W01; K_W02; K_W08; K_W09; K_W13; K_W16; K_W17; K_W19; K_W20; K_W21 K_U01; K_U04; K_U09; K_U16; K_U19; K_U23; K_U26 K_K02; K_K03; K_K07; K_K08; K_K09; K_K10; K_K14	archeologia
Treści programowe	Zarys historii języka łacińskiego, standardy wymowy, budowa i zasada czytania prostych form metrycznych (heksametr i pentametr daktyliczny) oraz następujące elementy fleksji: deklinacja rzeczowników, przymiotników, zaimków i liczebników; odmiana czasownika w ind. i con. praes., ind. i con. imp., ind. fut. I oraz ind. perf. i składnia; funkcja con. w zdaniach głównych; niektóre typy zdań podrzędnych z con. (<i>ut finale, ut obiectivum</i>). Geneza, budowa i późniejsza historia słów, pojawiających się w czytanych tekstach.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin ustny, egzamin pisemny										

Przedmiot ogólnouniwersytecki z puli nauk społecznych (OGUN społeczny)									30	2,5	Symbole efektów uczenia podawane są przez jednostkę prowadzącą zajęcia	Wybrana dyscyplina Nauk Społecznych
Treści programowe	Treści programowe i forma ewaluacji efektów uczenia się podawane są przez jednostkę prowadzącą zajęcia											
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się												
Język nowożytny									60 LEK.	60	2,0	Symbole efektów uczenia podawane są przez jednostkę prowadzącą zajęcia
Treści programowe	Treści programowe i forma ewaluacji efektów uczenia się podawane są przez jednostkę prowadzącą zajęcia											
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	zaliczenie na ocenę											
WF				30						30	0,0	Symbole efektów uczenia podawane są przez jednostkę prowadzącą zajęcia
Treści programowe	Treści programowe podawane są przez jednostkę prowadzącą zajęcia											
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się												

Ćwiczenia powierzchniowe			30					30	2	Symbole efektów uczenia podawane są dla poszczególnych zajęć: K_W01; K_W02; K_W03; K_W04; K_W06; K_W07; K_W09; K_W10; K_W14; K_W15; K_W18; K_W19 K_U02; K_U04; K_U05; K_U13; K_U14; K_U19; K_U21; K_U22; K_U24; K_U25 K_K01; K_K02; K_K03; K_K05; K_K06; K_K07; K_K08; K_K09; K_K10; K_K11; K_K12; K_K13	archeologia
Treści programowe	Ćwiczenia powierzchniowe zapoznają studentów z technikami badań powierzchniowych i metodami stosowanymi podczas takich badań w archeologii. Podstawowym elementem zajęć jest nauka poszczególnych etapów badań powierzchniowych oraz prowadzenia dokumentacji. Zajęcia realizowane są w terenie w oparciu o metodę praktyczną pozyskiwania wiedzy. Specyfika badań powierzchniowych i różnorodność stanowisk przekłada się na zróżnicowanie problematyki zajęć i proporcje treści programowych.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	zaliczenie na ocenę										

Łączna liczba punktów ECTS (w semestrze): 26,5

Łączna liczba godzin zajęć (w semestrze): 420 + 30h ćwiczeń powierzchniowych

Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów dla danego kierunku, poziomu i profilu (dla całego cyklu):

2678 (2198 + 480h zajęć terenowych)

Rok studiów: drugi

Semestr: czwarty (letni)

Nazwa przedmiotu	Forma zajęć – liczba godzin							Razem: liczba godzin zajęć	Razem: punkty ECTS	Symbole efektów uczenia się dla programu studiów	Dyscyplina / dyscypliny, do których odnosi się przedmiot
	Wykład	Konwersatorium	Seminarium	Ćwiczenia	Laboratorium	Warsztaty	Projekt				
Warsztat pracy naukowej		30*						30*	2,0	K_W01; K_W02; K_W04; K_W06; K_W08; K_W10; K_W11; K_W12; K_W16; K_W21 K_U01; K_U02; K_U03; K_U07; K_U10; K_U13; K_U21; K_U23 K_K02; K_K03; K_K05; K_K07; K_K11; K_K14	archeologia
Treści programowe	Zajęcia służą omówieniu wybranych problemów merytorycznych w ramach następujących treści programowych: Cele i założenia pracy naukowej. Warianty dyskursu naukowego i charakterystyczne cechy; Charakterystyka wybranych metod badań wykorzystywanych przez archeologa. Struktura procesu badawczego, przyjrzenie się realizacji procesu badawczego. Projektowanie badań w zakresie archeologii i dostarczenie doświadczeń w zakresie ich przygotowania, realizacji i opracowania; Kwerenda źródłowa (archiwalna, bibliograficzna, muzealna); onomastyka i toponomastyka. Zasady konstruowania katalogów tematycznych (np. katalogu stanowisk archeologicznych). Metodyka wyszukiwania stanu badań: Google Scholar, Publish or Perish, bazy danych bibliograficznych, repozytoria i czasopisma w sieci; Rodzaje źródeł i zasady korzystania (pisane, materialne, etnograficzne i inne). Krytyka zewnętrzna i wewnętrzna źródła. Źródło a opracowanie; Korzystanie ze opracowań naukowych i popularnonaukowych (podstawowe rodzaje literatury naukowej i popularnonaukowej, charakterystyka, sposoby wykorzystania oraz efektywne notowanie). Wybrane zasoby (opracowania, słowniki, encyklopedie, zasoby internetowe); Zagadnienie problematyki i stanu badań jako element pracy naukowej; Struktura wypowiedzi naukowej; Tekst naukowy jako własność. Cytat i zasady cytowania, zapożyczenie i plagiat.										

	<p>Treści programowe realizowane będą poprzez wykorzystanie wypowiedzi ustnych mających na celu komponowanie takich wypowiedzi oraz ustalanie porządku problemowego wypowiedzi naukowej. Studenci będą wykorzystywali argumentację oraz pisemne formy wypowiedzi prowadzące do zapoznania się z rodzajami tekstów naukowych (notatka, recenzja, esej, sprawozdanie/raport, artykuł problemowy, prezentacja i inne). Dokonywać będą również streszczenie tekstu naukowego oraz syntetycznego omówienia tekstu na wybranych przykładach, co pozwoli im nabyć umiejętność konfrontowania tekstów naukowych omawiających podobne problemy badawcze czy materiały.</p> <p>*Kontynuacja zajęć z poprzedniego semestru. Zajęcia trwają cały rok.</p>											
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	Inne (zaliczenie na ocenę z przygotowywanych prac, wystąpień, zadań)											
Zajęcia profilu obowiązkowego (2 do wyboru z 9 specjalności)*		2×12 0 (2 bloki, w każdym; 4×30 h)**							4×30 h**	4×2.0**	<p>Symbole efektów uczenia podawane są dla poszczególnych zajęć: K_W01; K_W02; K_W05; K_W06; K_W08; K_W09; K_W11; K_W12; K_W14; K_W15 K_U01; K_U03; K_U05; K_U08; K_U09; K_U10; K_U11; K_U12; K_U13; K_U14; K_U16; K_U17; K_U20; K_U26 K_K01; K_K02; K_K03; K_K04; K_K05; K_K06; K_K07; K_K11; K_K12; K_K13</p>	archeologia
Treści programowe	<p>Zajęcia poświęcone szczegółowym zagadnieniom związanym z następującymi tematami: Epoka kamienia i epoka brązu; Średniowiecze i nowożytność; Archeologia Bliskiego Wschodu; Archeologia Egiptu i Nubii; Archeologia Grecji; Archeologia Rzymu; Archeologia Dalekiego Wschodu i Nowego Świata; Bioarcheologia i archeologia środowiska.</p> <p>W zależności od wybranych konwersatoriów w puli zajęć studenci będą nabywali wiedzę poprzez przygotowanie wypowiedzi ustnych i pisemnych dt. materiału odpowiadającego treściom programowym, co dodatkowo zostanie wsparte metodami oglądowymi (zapoznanie się z różnymi źródłami, studiami przypadku, etc.). W niektórych przypadkach zajęcia uzupełnione zostaną wykładem konser-</p>											

	<p>watoryjnym z materiałem wizualnym. Każda prezentowana treść wzbogacona zostanie klasyczną metodą problemową oraz objaśnieniem mechanizmów, zagadnień i poruszanej problematyki. Również na niektórych zajęciach użyte mogą zostać: dyskusje panelowe, ekspozycje zabytków i wizyty w muzeach.</p> <p><u>* Kontynuacja zajęć z poprzedniego semestru. Zajęcia trwają cały rok.</u></p> <p>** w ramach studiów student wybiera na II roku dwa spośród 9 bloków tematycznych (każdy blok ma 4 x 120 godzin i zajęcia w tym wymiarze realizowane są w pierwszym i drugim semestrze). W sumie student zobowiązany jest do zrealizowania 15 ECTS w ramach 240 godz.</p>											
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	Inne (zaliczenie na ocenę z przygotowywanych prac, wystąpień, zadań)											
Zajęcia profilowe <i>(1. Profil techniczno-metodyczny, 2. Profil technologiczno-badawczy, 3. Profil prawno-społeczny)</i>		2×30*							2×30*	2×2.0*	Symbole efektów uczenia podawane są dla poszczególnych zajęć: K_W01; K_W02; K_W05; K_W06; K_W08; K_W09; K_W10; K_W11; K_W12; K_W14; K_W15; K_W17; K_W20; K_W21 K_U01; K_U03; K_U05; K_U06; K_U08; K_U09; K_U10; K_U11; K_U12; K_U13; K_U15; K_U16; K_U17; K_U19; K_U20; K_U23; K_U24; K_U25; K_U26 K_K01; K_K02; K_K03; K_K04; K_K05; K_K06; K_K07; K_K08; K_K09; K_K11; K_K12; K_K13; K_K14	archeologia

<p>Treści programowe</p>	<p>PROFIL TECHNICZNO-METODYCZNY: zajęcia do wyboru z puli oferowanej przez Instytut Archeologii UW, poruszające zagadnienia takie jak: archeometria, archeologia nieinwazyjna, tradycyjne i nowoczesne metody eksploracji, archeologia podwodna, archeologia krajobrazów przeszłych, archeologia urbanistyki i architektury etc.</p> <p>PROFIL TECHNOLOGICZNO-BADAWCZY: zajęcia do wyboru z puli oferowanej przez Instytut Archeologii UW, poruszające zagadnienia takie jak: wprowadzenie do specyfiki badań nad surowcami w archeologii; technologie przeszłości: ceramika, kamień i krzemień, metale, szkło, materiały organiczne, teoria i praktyka w badaniach nad dawnymi technologiami; warunki środowiskowe a stan zachowania obiektów; metody dokumentacji (przerysy, fotografie w różnym widmie światła) i badanie zabytków (analizy chemiczne, metody obrazowania, badanie struktury); źródła do poznania technologii (narzędzia, ikonografia, źródła pisane, etnografia, archeologia eksperymentalna) i ich ograniczenia, ikonografia w warsztacie archeologa; epigrafika w warsztacie archeologa; archeologia kognitywna etc.</p> <p>PROFIL PRAWNO-SPOŁECZNY: zajęcia do wyboru z puli oferowanej przez Instytut Archeologii UW, poruszające zagadnienia takie jak: ustawodawstwo i konserwatorstwo archeologiczne, wymiar społeczny archeologii, marketing i zarządzanie dziedzictwem archeologicznym, wystawiennictwo archeologiczne etc.</p> <p>W zależności od wybranych konwersatoriów w puli zajęć studenci będą nabywali wiedzę poprzez przygotowanie wypowiedzi ustnych i pisemnych dt. materiału odpowiadającego treściom programowym, co dodatkowo zostanie wsparte metodami oglądowymi (zapoznanie się z różnymi źródłami, studiami przypadku, etc.). W niektórych przypadkach zajęcia uzupełnione zostaną wykładem konserwatorskim z materiałem wizualnym. Każda prezentowana treść wzbogacona zostanie klasyczną metodą problemową oraz objaśnieniem mechanizmów, zagadnień i poruszanej problematyki. Również na niektórych zajęciach użyte mogą zostać: dyskusje panelowe, ekspozycje zabytków i wizyty w muzeach.</p> <p>Dodatkowo w zależności od wybranych zajęć w w/w profilach studenci będą nabywali wiedzę poprzez zajęcia praktyczne (profil techniczno-metodyczny), ćwiczenia laboratoryjne (profil technologiczno-badawczy) czy metody aktywizujące i projektowanie (profil prawno-społeczny)</p> <p>*w ramach studiów student wybiera na II roku zajęcia z trzech profili (techniczno-metodycznego; technologiczno-badawczego i prawno-społecznego) do ogólnej liczby 8 ECTS (4 x 30 godz. łącznie w obu semestrach). Zajęcia realizowane są w obu semestrach. Na II roku student MUSI wybrać przynajmniej jedno zajęcia z każdego profilu.</p>
<p>Sposoby weryfikacji efektów uczenia się</p>	<p>egzamin ustny, egzamin pisemny, test, esej, projekt, praca semestralna, inne (zaliczenie na ocenę z przygotowywanych prac, wystąpień, zadań)</p>

Muzealnictwo, konserwatorstwo, popularyzacja archeologii, cz. 2*		30*						30*	2,0*	K_W01; K_W02; K_W04; K_W08; K_W09; K_W16; K_W17; K_W19; K_W20; K_W21 K_U01; K_U04; K_U09; K_U16; K_U19; K_U23; K_U26 K_K02; K_K03; K_K07; K_K08; K_K09; K_K10; K_K14	archeologia
Treści programowe	<p>Zajęcia służą omówieniu wybranych problemów merytorycznych w ramach następujących treści programowych: Zarządzanie muzeum – analiza sytuacji (SWOT) i atrakcji turystycznej (AAT) muzeum; Pokazy filmów i dyskusje nt. wizerunku archeologii w kulturze popularnej, archeologii i historii żywej oraz odtwórstwa archeologicznego, Disneyfication, reprezentacja wiedzy; Projekty wystawy, druku edukacyjnego, ochrony i zarządzania wybranym zasobem dziedzictwa archeologicznego, imprezy plenerowej, gry i eksponatu; Wizyta w muzeach i poruszane kwestie: ontologia przedmiotów muzealnych, archeologia i polityka, multimedia w placówkach muzealnych, grupy odbiorców i typologie muzealne itp.</p> <p>Treści programowe realizowane będą w obrębie zajęć konwersatoryjnych z wykorzystaniem krótki wypowiedzi ustnych, prac pisemnych realizowanych przez studentów, debaty oksfordzkiej oraz krótkich z treści przekazywane będą w postaci wykładu konwersatoryjnego. Dodatkowo treści realizowane będą poprzez przygotowanie przez studentów projektu wystawy, projektu pakietu edukacyjnego oraz planu zagospodarowania stanowiska archeologicznego oraz udostępnienia zasobów dziedzictwa dla szerokiej publiczności.</p> <p><u>*Kontynuacja zajęć z poprzedniego semestru. Zajęcia trwają cały rok.</u></p>										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin pisemny, test, projekt, praca roczna, Inne (zaliczenie na ocenę z przygotowywanych prac, wystąpienie, zadań)										
Język starożytny (łacina)				30				30	2,0	K_W01; K_W02; K_W08; K_W09; K_W13; K_W16; K_W17; K_W19; K_W20; K_W21 K_U01; K_U04; K_U09; K_U16; K_U19; K_U23; K_U26	archeologia

											K_K02; K_K03; K_K07; K_K08; K_K09; K_K10; K_K14	
Treści programowe	Zarys historii języka łacińskiego, standardy wymowy, budowa i zasada czytania prostych form metrycznych (heksametr i pentametr daktyliczny) oraz następujące elementy fleksji: deklinacja rzeczowników, przymiotników, zaimków i liczebników; odmiana czasownika w ind. i con. praes., ind. i con. imp., ind. fut. I oraz ind. perf. i składnia; funkcja con. w zdaniach głównych; niektóre typy zdań podrzędnych z con. (<i>ut finale, ut obiectivum</i>). Geneza, budowa i późniejsza historia słów, pojawiających się w czytanych tekstach.											
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin ustny, egzamin pisemny											
Przedmiot ogólnouniwersytecki z puli nauk społecznych (OGUN społeczny)									30	2,5	Symbole efektów uczenia podawane są przez jednostkę prowadzącą zajęcia	Wybrana dyscyplina Nauk Społecznych
Treści programowe	Treści programowe i forma ewaluacji efektów uczenia się podawane są przez jednostkę prowadzącą zajęcia											
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się												
Język nowożytny								60 LEK.	60	2,0		
Treści programowe	Treści programowe i forma ewaluacji efektów uczenia się podawane są przez jednostkę prowadzącą zajęcia											
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	zaliczenie na ocenę											

Egzamin z języka nowożytnego na poziomie B2									2,0	K_U18		
Treści programowe	Treści programowe podawane są przez jednostkę prowadzącą zajęcia											
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin ustny, egzamin pisemny											
Ćwiczenia wykopaliskowe				150					150	9	Symbole efektów uczenia podawane są dla poszczególnych zajęć: K_W01; K_W02; K_W03; K_W04; K_W06; K_W07; K_W09; K_W10; K_W14; K_W15; K_W18; K_W19 K_U02; K_U04; K_U05; K_U13; K_U14; K_U19; K_U21; K_U22; K_U24; K_U25 K_K01; K_K02; K_K03; K_K05; K_K06; K_K07; K_K08; K_K09; K_K10; K_K11; K_K12; K_K13	archeologia
Treści programowe	<p>Ćwiczenia terenowe zapoznają studentów z technikami wykopaliskowymi i metodami badawczymi stosowanymi w archeologii. Podstawowym elementem zajęć jest nauka poszczególnych etapów eksploracji oraz prowadzenia pełnej dokumentacji odsłanianych obiektów, wstępne opracowanie materiału zabytkowego, umiejętność selekcji materiału i pobierania próbek do dalszych badań. Zajęcia realizowane są w terenie. Specyfika badań wykopaliskowych i różnorodność stanowisk przekłada się na zróżnicowanie problematyki zajęć i proporcje treści programowych.</p> <p>Zajęcia w całości oparte są na praktycznej działalności studentów w formie zajęć angażujących oraz na obserwacji. Ze względu na różnorodność przekazywanych treści zastosowane zostaną metody ćwiczebne ukierunkowane na rozwijanie umiejętności. W celu</p>											

	uzupełnienia wiedzy praktycznej zastosowane zostaną miniwykłady informacyjne, których zadaniem będzie usystematyzowanie wiedzy.
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	zaliczenie na ocenę

Łączna liczba punktów ECTS (w semestrze): 33,5

Łączna liczba godzin zajęć (w semestrze): 360 + 150h ćwiczenia terenowe

Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów dla danego kierunku, poziomu i profilu (dla całego cyklu): 2678
(2198+480h zajęć terenowych)

Rok studiów: trzeci

Semestr: piąty (zimowy)

Nazwa przedmiotu	Forma zajęć – liczba godzin							Razem: liczba godzin zajęć	Razem: punkty ECTS	Symbole efektów uczenia się dla programu studiów	Dyscyplina / dyscypliny, do których odnosi się przedmiot
	Wykład	Konwersatorium	Seminarium	Ćwiczenia	Laboratorium	Warsztaty	Projekt				
Warsztat przygotowania pracy dyplomowej		30						30	2,0	K_W01; K_W02; K_W05; K_W07; K_W10; K_W11; K_W16; K_W19 K_U01; K_U02; K_U03; K_U15; K_U17; K_U19; K_U25 K_K01; K_K04; K_K05; K_K07; K_K12	archeologia
Treści programowe	<p>Zajęcia służą omówieniu wybranych problemów merytorycznych w ramach następujących treści programowych: Rodzaje prac naukowych i metody ich konstruowania; Etapy przygotowania pracy empirycznej (koncepcja badawcza w archeologii) ; Proces naukowy; Przygotowanie narzędzi badawczych; Przypomnienie metod badawczych w archeologii; Planowanie badania w czasie i metody zbierania danych (opis metodyki badań); Zasady konstruowania pracy o tematyce archeologicznej, opracowywania planu prac oraz sposobu budowy wstępu i zakończenia do pracy (zasady opisu problematyki i stanu badań); Edycja pracy licencjackiej (poznanie i stosowanie zasad sporządzania przypisów odwołujących się do źródeł i opracowań oraz przygotowania bibliografii); Przygotowanie materiału ilustracyjnego (wykresy, plany, mapy, rysunki czy zdjęcia); Prezentowanie koncepcji badawczej i wspólna analiza różnych form wypowiedzi pisemnej; Regulamin dyplomowania i zasady funkcjonowania systemu antyplagiatowego; Autorecenzja pracy dyplomowej.</p> <p>Zajęcia prowadzone będą w formie wykładu konwersatoryjnego oraz dyskusji polegającej na rozmawianiu o poruszanych problemach i problemach wynikających w trakcie pisania pracy dyplomowej.</p>										

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	Inne (zaliczenie na ocenę z przygotowywanych prac, wystąpień, zadań)											
Seminarium licencjackie*		30*							30*	3,0*	Symbole efektów uczenia podawane są dla poszczególnych zajęć: K_W01; K_W02; K_W05; K_W07; K_W11; K_W16; K_W19 K_U01; K_U02; K_U03; K_U15; K_U20; K_U23; K_U25 K_K01; K_K04; K_K05; K_K12	archeologia
Treści programowe	<p>Zakres tematyczny obejmuje problematykę: archeologii ogólnej; archeologii pradziejowej i średniowiecznej; archeologii Bliskiego Wschodu, Egiptu i Nubii; archeologii Grecji i Rzymu; archeologii Dalekiego Wschodu, Nowego Świata i bioarcheologii.</p> <p>Seminarium licencjackie przygotowuje studentów do napisania pracy licencjackiej. Spotkania seminaryjne służą uzgodnieniu kwestii związanych z tematem, planem pracy, konspektem, a na późniejszym etapie przedstawieniu i omówieniu przez uczestników głównych rozdziałów ich prac. Przedyskutowane zostaną również elementy koncepcji badawczej, sformułowane problemy badawcze, postawione hipotezy oraz przygotowane narzędzia badawcze. Dokładne treści programowe ustalane będą w zależności od wybranych tematów prac licencjackich</p> <p>*w ramach studiów student wybiera na III roku jedno spośród oferowanych seminariów licencjackich (każde z seminariów ma 2×30 godzin i zajęcia w tym wymiarze realizowane są w pierwszym i drugim semestrze). W sumie student zobowiązany jest do zrealizowania 6 ECTS w ramach 60 godz.</p>											
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	Inne (zaliczenie na ocenę z przygotowywanych prac, wystąpień, zadań).											
Zajęcia profilowe (1. Profil techniczno-metodyczny, 2. Profil		6×30 h							180*	6×2,0	Symbole efektów uczenia podawane są dla poszczególnych zajęć: K_W01; K_W02; K_W05; K_W06; K_W08; K_W09;	archeologia

<p>technologiczno-badawczy, 3. Profil prawnospołeczny)</p>												<p>K_W10; K_W11; K_W12; K_W14; K_W15; K_W17; K_W20; K_W21 K_U01; K_U03; K_U05; K_U06; K_U08; K_U09; K_U10; K_U11; K_U12; K_U13; K_U15; K_U16; K_U17; K_U19; K_U20; K_U23; K_U24; K_U25; K_U26 K_K01; K_K02; K_K03; K_K04; K_K05; K_K06; K_K07; K_K08; K_K09; K_K11; K_K12; K_K13; K_K14</p>	
<p>Treści programowe</p>	<p>PROFIL TECHNICZNO-METODYCZNY: zajęcia do wyboru z puli oferowanej przez Instytut Archeologii UW, poruszające zagadnienia takie jak: archeometria, archeologia nieinwazyjna, tradycyjne i nowoczesne metody eksploracji, archeologia podwodna, archeologia krajobrazów przeszłych, archeologia urbanistyki i architektury etc.</p> <p>PROFIL TECHNOLOGICZNO-BADAWCZY: zajęcia do wyboru z puli oferowanej przez Instytut Archeologii UW, poruszające zagadnienia takie jak: wprowadzenie do specyfiki badań nad surowcami w archeologii; technologie przeszłości: ceramika, kamień i krzemień, metale, szkło, materiały organiczne, teoria i praktyka w badaniach nad dawnymi technologiami; warunki środowiskowe a stan zachowania obiektów; metody dokumentacji (przerisy, fotografie w różnym widmie światła) i badanie zabytków (analizy chemiczne, metody obrazowania, badanie struktury); źródła do poznania dawnych technologii (narzędzia, ikonografia, źródła pisane, etnografia, archeologia eksperymentalna) i ich ograniczenia, ikonografia w warsztacie archeologa; epigrafika w warsztacie archeologa; archeologia kognitywna etc.</p> <p>PROFIL PRAWNO_SPOŁECZNY: zajęcia do wyboru z puli oferowanej przez Instytut Archeologii UW, poruszające zagadnienia takie jak: ustawodawstwo i konserwatorstwo archeologiczne, wymiar społeczny archeologii, marketing i zarządzanie dziedzictwem archeologicznym, wystawiennictwo archeologiczne etc.</p> <p>W zależności od wybranych konwersatoriów w puli zajęć studenci będą nabywali wiedzę poprzez przygotowanie wypowiedzi ustnych i pisemnych dt. materiału odpowiadającego treściom programowym, co dodatkowo zostanie wsparte metodami oglądowymi (zapoznanie się z różnymi źródłami, studiami przypadku, etc.). W niektórych przypadkach zajęcia uzupełnione zostaną wykładem konser-</p>												

	<p>watoryjnym z materiałem wizualnym. Każda prezentowana treść wzbogacona zostanie klasyczną metodą problemową oraz objaśnieniem mechanizmów, zagadnień i poruszanej problematyki. Również na niektórych zajęciach użyte mogą zostać: dyskusje panelowe, ekspozycje zabytków i wizyty w muzeach.</p> <p>Dodatkowo w zależności od wybranych zajęć w w/w profilach studenci będą nabywali wiedzę poprzez zajęcia praktyczne (profil techniczno-metodyczny), ćwiczenia laboratoryjne (profil technologiczno-badawczy) czy metody aktywizujące i projektowanie (profil prawno-społeczny)</p> <p>*w ramach studiów student wybiera na III roku zajęcia z trzech profili do ogólnej liczby 24 ECTS (12×30 h) prowadzonych w semestrze zimowym i letnim.</p>										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin ustny, egzamin pisemny, test, esej, projekt, praca semestralna, inne (zaliczenie na ocenę z przygotowywanych prac, wystąpień, zadań)										
Wizualizacja wyników badań	30							30	2,0	K_W03; K_W08; K_W09; K_W10 K_U01; K_U09; K_U14; K_U16; K_U17; K_U23 K_K01; K_K04; K_K09; K_K10	archeologia
Treści programowe	<p>Wprowadzenie do technologii informacyjno-komunikacyjnych poprzez omówienie podstawowych narzędzi informatycznych i ich zastosowania w nauce, w tym w archeologii. Zajęcia obejmują zakres; Podstawowe zasady dokumentacji i publikacji artefaktów i obiektów nieruchomych; Zasady konstrukcji kwestionariusza badawczego i bazy danych; Wykorzystanie narzędzi statystycznych w archeologii i podstawy testowania hipotez statystycznych; Praktyczne przykłady wykorzystania statystyki w archeologii; Zasoby internetowe; Prezentacje w wykorzystaniem Power Point (tworzenie, szablony, planowanie zawartości, zarządzanie pokazem, animacje, etc.); Arkusz kalkulacyjny Excel, graficzna prezentacja danych, wykorzystanie grafów, tworzenie wykresów, formatowania, funkcje złożone i tablicowe, modyfikacja danych); Wprowadzenie do projektowania baz danych w MS Access; Wizualizacja danych przestrzennych (model numeryczny terenu, analiza regionalna); Przygotowanie wystąpień ustnych i dobór metod prezentacji; Prezentacja programów dedykowanych dokumentacji zabytków ruchomych i nieruchomych (programy komercyjne, demonstracyjne, edukacyjne, darmowe – open source); Ćwiczenia praktyczne.</p> <p>Zajęcia podzielone będą na dwie części: teoretyczną i praktyczną. Część teoretyczna prowadzona będzie w formie wykładu konwersatoryjnego uzupełnionego materiałem ilustracyjnym, część praktyczna natomiast będzie ćwiczeniami projektowymi w trakcie których studenci będą mieli styczność z materiałem, narzędziami i aparaturą.</p>										

Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	test, projekt, praca semestralna, inne (zaliczenie na ocenę z przygotowywanych prac, wystąpień, zadań)											
Wykład ogólnohumanistyczny	30								30	2,0	K_W01; K_W07, K_W11 K_U02; K_U26 K_K01; K_K12;	archeologia
Treści programowe	Wykład poświęcony tematyce wykorzystania metodyki i warsztatu badawczego innych dyscyplin humanistycznych w badaniach archeologicznych (np. etnologia, historia sztuki, historia w warsztacie archeologa).											
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin pisemny, test, projekt, praca semestralna, inne (zaliczenie na ocenę z przygotowywanych prac, wystąpień, zadań)											
Język starożytny				30					30	2,0	Symbole efektów uczenia podawane są dla poszczególnych zajęć: K_W01; K_W02; K_W04; K_W08; K_W09; K_W13; K_W16; K_W17; K_W19; K_W20; K_W21 K_U01; K_U04; K_U09; K_U16; K_U19; K_U23; K_U26 K_K02; K_K03; K_K07; K_K08; K_K09; K_K10; K_K14	archeologia
Treści programowe	Zarys historii wybranego języka starożytnego, standardy wymowy, podstawy gramatyki i składni, nauka czytania prostych tekstów.											
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	Np. egzamin ustny, egzamin pisemny, test, esej, projekt, praca roczna, praca dyplomowa											

Wykład ogólnoinstytutowy (OGIN)	30							30	1,5	Symbole efektów uczenia podawane są dla poszczególnych zajęć: K_W01; K_W02; K_W04; K_W06; K_W07; K_W08; K_W09; K_W10; K_W11; K_W12; K_W14; K_W15; K_W17; K_W19 K_U01; K_U02; K_U04; K_U05; K_U06; K_U08; K_U13; K_U15; K_U26; K_K01; K_K02; K_K03; K_K05; K_K06; K_K07; K_K11; K_K14	archeologia
Treści programowe	<p>Treści wykładów ogólnoinstytutowych obejmują tematykę ogólną bądź szczegółową związaną z szeroko rozumianą kulturą materialną, archeologią śródziemnomorską (Egipt, Bliski Wschód, Sudan, Nubia, Rzym i prowincje rzymskie, Grecja), archeologią pradziejową, archeologią Ameryk i Dalekiego Wschodu. Program obejmować może również warsztat badawczy (np. numizmatyka, ceramologia, archeologia terenowego, etc.) lub specjalności w archeologii (np. archeologia skalna, podwodna, nieinwazyjna, itp.).</p> <p>W trakcie zajęć wykorzystana zostanie metoda słowa – wykład, uzupełnionych wizualizacją tematyki zajęć w formie prezentacji/filmu (metoda poglądowa), mająca na celu zaprezentowanie wiedzy i jej asymilację.</p>										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin ustny, egzamin pisemny										
Przedmiot ogólnouniwersytecki (OGUN)								30	2,5	Symbole efektów uczenia podawane są przez jednostkę prowadzącą zajęcia	Wybrana dyscyplina z puli oferowanej przez UW
Treści programowe	Treści programowe i forma ewaluacji efektów uczenia się podawane są przez jednostkę prowadzącą zajęcia										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się											

Łączna liczba punktów ECTS (w semestrze): 27

Łączna liczba godzin zajęć (w semestrze): 390

Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów dla danego kierunku, poziomu i profilu (dla całego cyklu): 2678
(2198+480h zajęć terenowych)

Rok studiów: trzeci

Semestr: szósty (letni)

Nazwa przedmiotu	Forma zajęć – liczba godzin							Razem: liczba godzin zajęć	Razem: punkty ECTS	Symbole efektów uczenia się dla programu studiów	Dyscyplina / dyscypliny, do których odnosi się przedmiot
	Wykład	Konwersatorium	Seminarium	Ćwiczenia	Laboratorium	Warsztaty	Projekt				
Seminarium licencjackie*		30*						30*	3,0+13,0 (praca dyplomowa)*	Symbole efektów uczenia podawane są dla poszczególnych zajęć: K_W01; K_W02; K_W05; K_W07; K_W11; K_W16; K_W19 K_U01; K_U02; K_U03; K_U15; K_U20; K_U23; K_U25 K_K01; K_K04; K_K05; K_K12	archeologia
Treści programowe	<p>Zakres tematyczny obejmuje problematykę: archeologii ogólnej; archeologii pradziejowej i średniowiecznej; archeologii Bliskiego Wschodu, Egiptu i Nubii; archeologii Grecji i Rzymu; archeologii Dalekiego Wschodu, Nowego Świata i bioarcheologii.</p> <p>Seminarium licencjackie przygotowuje studentów do napisania pracy licencjackiej. Spotkania seminaryjne służą uzgodnieniu kwestii związanych z tematem, planem pracy, konspektem, a na późniejszym etapie przedstawieniu i omówieniu przez uczestników głównych rozdziałów ich prac. Przedyskutowane zostaną również elementy koncepcji badawczej, sformułowane problemy badawcze, postawione hipotezy oraz przygotowane narzędzia badawcze. Dokładne treści programowe ustalane będą w zależności od wybranych tematów prac licencjackich</p>										

	*w ramach studiów student wybiera na III roku jedno spośród oferowanych seminariów licencjackich (każde z seminariów ma 2×30 godzin i zajęcia w tym wymiarze realizowane są w pierwszym i drugim semestrze). W sumie student zobowiązany jest do zrealizowania 6 ECTS w ramach 60 godz.										
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	zaliczenie, praca dyplomowa										
Zajęcia profilowe (1. Profil techniczno-metodyczny, 2. Profil technologiczno-badawczy, 3. Profil prawnospołeczny)*		6×30 h*						180*	6×2,0	<p>Symbole efektów uczenia podawane są dla poszczególnych zajęć:</p> <p>K_W01; K_W02; K_W05; K_W06; K_W08; K_W09; K_W10; K_W11; K_W12; K_W14; K_W15; K_W17; K_W20; K_W21</p> <p>K_U01; K_U03; K_U05; K_U06; K_U08; K_U09; K_U10; K_U11; K_U12; K_U13; K_U15; K_U16; K_U17; K_U19; K_U20; K_U23; K_U24; K_U25; K_U26</p> <p>K_K01; K_K02; K_K03; K_K04; K_K05; K_K06; K_K07; K_K08; K_K09; K_K11; K_K12; K_K13; K_K14</p>	archeologia
Treści programowe	<p>PROFIL TECHNICZNO-METODYCZNY: zajęcia do wyboru z puli oferowanej przez Instytut Archeologii UW, poruszające zagadnienia takie jak: archeometria, archeologia nieinwazyjna, tradycyjne i nowoczesne metody eksploracji, archeologia podwodna, archeologia krajobrazów przeszłych, archeologia urbanistyki i architektury etc.</p> <p>PROFIL TECHNOLOGICZNO-BADAWCZY: zajęcia do wyboru z puli oferowanej przez Instytut Archeologii UW, poruszające zagadnienia takie jak: wprowadzenie do specyfiki badań nad surowcami w archeologii; technologie przeszłości: ceramika, kamień i krzemień, metale, szkło, materiały organiczne, teoria i praktyka w badaniach nad dawnymi technologiami; warunki środowiskowe a stan zachowania obiektów; metody dokumentacji (przerysy, fotografie w różnych widmie światła) i badanie zabytków (analizy chemiczne,</p>										

Język starożytny					30				30	2,0	Symbole efektów uczenia podawane są dla poszczególnych zajęć: K_W01; K_W02; K_W04; K_W08; K_W09; K_W13; K_W16; K_W17; K_W19; K_W20; K_W21 K_U01; K_U04; K_U09; K_U16; K_U19; K_U23; K_U26 K_K02; K_K03; K_K07; K_K08; K_K09; K_K10; K_K14	archeologia
Treści programowe	Zarys historii wybranego języka starożytnego, standardy wymowy, podstawy gramatyki i składni, nauka czytania prostych tekstów.											
Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	egzamin ustny, egzamin pisemny											

Łączna liczba punktów ECTS (w semestrze): 32

Łączna liczba godzin zajęć (w semestrze): 270

Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów dla danego kierunku, poziomu i profilu (dla całego cyklu): 2678
(2198+480h zajęć terenowych)

Procentowy udział liczby punktów ECTS w łącznej liczbie punktów ECTS dla każdej z dyscyplin, do których przyporządkowano kierunek studiów.

Dziedzina nauki	Dyscyplina naukowa	Procentowy udział liczby punktów ECTS w łącznej liczbie punktów ECTS dla każdej z dyscyplin
archeologia	archeologia	86,95%

”